

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia polska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Data przeprowadzenia wizytacji: **25-26 listopada 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	22
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	30
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	34
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	36
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	38
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	41
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	43
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	46
6. Załączniki:	47
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	47

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Uliasz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Joanna Wójcik, ekspert PKA
2. dr hab. Magdalena Hawrysz, ekspert PKA
3. dr Anna Kola, członek PKA
4. Małgorzata Szeląg, ekspert ds. pracodawców
5. Adam Malicki, ekspert PKA ds. studenckich
6. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia polska prowadzonym na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	literaturoznawstwo 51% językoznawstwo 37% pedagogika 8% psychologia 4%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	90-150 godzin / 5-14 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>nauczycielska</i> <i>redaktorsko - medialna</i> <i>studium teatralne</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	108	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1785/1785/1845	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	100 ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	142-151 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	103 ECTS	

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	literaturoznawstwo 51% językoznawstwo 42% pedagogika 4% psychologia 3%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECT	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	120-150 godzin / 8 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>nauczycielska</i> <i>medioznawcza</i> <i>wydawnicza</i> <i>teatralno-filmoznawcza</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	56	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	960/900	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	65 ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	82-95 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	83 ECTS	

⁴ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁷ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁷ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia określona dla studiów na kierunku filologia polska ma na celu zapewnienie absolwentom wiedzy, kompetencji i umiejętności w zakresie kształcenia polonistycznego, a także uwzględnia potrzeby zmieniającego się rynku pracy w zakresie kształcenia specjalnościowego, w odniesieniu przede wszystkim do oczekiwań instytucji kultury i edukacji. Całościowe kształcenie filologiczne umożliwia absolwentowi uzyskanie wiedzy ogólnohumanistycznej oraz rzetelnej i szczegółowej wiedzy literaturoznawczej i językoznawczej, z uwzględnieniem kontekstu kultury polskiej, a także zdobycie umiejętności tworzenia, interpretowania i przekształcania tekstu literackiego i wypowiedzi językowej oraz poprawnego redagowania naukowych form wypowiedzi. Absolwent filologii polskiej zna specyfikę przedmiotową językoznawstwa i literaturoznawstwa polonistycznego, współczesny stan języka oraz procesy i główne tendencje rozwojowe twórczości literackiej od początków piśmiennictwa polskiego po czasy współczesne, potrafi dokonać analizy i interpretacji, różnych tekstów językowych i tekstów kultury, ma świadomość promowania wiedzy o regionalnym i narodowym dziedzictwie kulturowym i jest przygotowany do aktywnego funkcjonowania we współczesnym świecie dzięki kompetencjom, które otrzyma w związku z założonymi dla kierunku rolami zawodowymi. Grupy zajęć specjalnościowych, wybierane obligatoryjnie przez studentów na obu stopniach kształcenia, zapewniają bowiem dopełnienie wykształcenia filologicznego efektami z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji przygotowujących do nauczania języka polskiego w szkołach, a także pracy w wydawnictwach, redakcjach i instytucjach kultury.

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia polska pozostaje tym samym w zgodzie z misją i strategią Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w latach 2019-2025 oraz polityką jakości, zakładającą wysoką jakość aktywności dydaktycznej i stałą modyfikację oferty programowej, powiązanie kształcenia z prowadzonymi na uczelni badaniami naukowymi oraz stałe doskonalenie kompetencji pracowników, a także zwiększenie roli Uczelni w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego Lublina i regionu lubelskiego poprzez dostosowywanie programu studiów do potrzeb studentów i zmian zachodzących na rynku pracy, w szczególności w zakresie kształcenia specjalnościowego.

Koncepcja i cele kształcenia na filologii polskiej mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo, językoznawstwo, do których kierunek został przyporządkowany, ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych psychologia i pedagogika nie ma uzasadnienia w koncepcji kształcenia, ponieważ dyscypliny te są związane z uwarunkowaniami działalności zawodowej właściwej dla kierunku w zakresie tylko jednej z kilku prowadzonych specjalności i kompetencje w odniesieniu do tych dyscyplin osiąga tylko część, a nie wszyscy studenci kierunku. W tym zakresie kierunek prawidłowo nie został przyporządkowany do dyscyplin naukowych, które stanowią zawodowy kontekst właściwy dla pozostałych prowadzonych na nim specjalności. Jednocześnie koncepcja i cele kształcenia pozostają w ścisłym związku z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w zakresie wszystkich wymienionych dyscyplin, która w zakresie językoznawstwa obejmuje w szczególności zagadnienia językowego obrazu świata, gwar ludowych i kultury ludowej, frazeologii, genologii, tekstologii i aksjologii lingwistycznej; w zakresie literaturoznawstwa – badania z zakresu teorii literatury oraz historii polskiego piśmiennictwa od średniowiecza po współczesność, ze szczególnym uwzględnieniem renesansu i baroku, twórczości

i dziedzictwa romantyzmu, międzywojnia oraz lat wojny i okupacji. Prowadzone są także badania z zakresu problematyki edytorstwa i nauk edukacyjnych, pozostające tym samym w ścisłym związku z oferowanymi na kierunku specjalnościami.

Połączenie kształcenia filologicznego ze specjalnościowym przygotowaniem absolwentów do działalności zawodowej w szkołach, instytucjach kultury, redakcjach i wydawnictwach stanowi odpowiedź kierunku na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym oczekiwań rynku pracy. Założeniem oferowanej na obu stopniach kształcenia specjalności *nauczycielskiej* jest wyposażenie absolwenta w wiedzę i umiejętności psychologiczne, pedagogiczne i metodyczne przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole podstawowej i średniej, przy czym aby uzyskać kwalifikacje do pracy jako nauczyciel języka polskiego we wszystkich typach placówek oświatowych absolwent I stopnia musi kontynuować tę specjalność na studiach II stopnia. Absolwent specjalności *redaktorsko-medialnej* na I stopniu dysponuje wiedzą o gatunkach dziennikarskich, potrafi zdobywać i weryfikować informacje przydatne w redagowaniu wypowiedzi medialnych, jest przygotowany do pracy redakcyjnej i dziennikarskiej oraz jako rzecznik prasowy w instytucjach informacyjnych i dziennikarz lub redaktor w mediach internetowych, redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych. Absolwent *studium teatralnego* na I stopniu cechuje się podstawową znajomością teorii, estetyki oraz historii teatru i dramatu dawnego oraz współczesnego, potrafi analizować spektakle teatralne i prowadzić warsztaty teatralne, co daje mu możliwość podjęcia pracy w teatrach i innych instytucjach kultury, w redakcjach czasopism teatralnych i kulturalnych.

Na II stopniu filologii polskiej student może kontynuować specjalność *nauczycielską* albo wybrać specjalność *teatralno-filmoznawczą*, *wydawniczą* lub *medioznawczą*. Absolwent specjalności *wydawniczej* jest przygotowany do pracy w wydawnictwach, biurach redakcyjno-korektorskich lub tłumaczeniowych, redakcjach czasopism, firmach specjalizujących się w obsłudze edytorskiej oraz w agencjach wydawniczych, może również opracować rękopisy i materiały dokumentacyjne lub archiwalne, pracować jako redaktor techniczny i merytoryczny czy kreator ebooków. Absolwent specjalności *medioznawczej* jest przygotowany do pracy w mediach lokalnych i ogólnopolskich (tradycyjnych oraz elektronicznych), wydawnictwach, placówkach kulturalnych i instytucjach samorządowych, agencjach reklamowych, public relations, może pracować w charakterze dziennikarza, pracownika redakcji, korektora, rzecznika prasowego czy konsultanta medialnego. Absolwent specjalności *teatrologiczno-filmoznawczej* ma wiedzę z zakresu dziejów teatru i dramatu polskiego oraz powszechnego, a także z zakresu komparatystyki interdyscyplinarnej, korespondencji sztuk i krytyki sztuki, potrafi redagować teksty z zakresu krytyki sztuki, co daje mu przygotowanie do pracy w teatrze (np. jako kierownik literacki), redakcjach czasopism teatralnych i literackich oraz innych instytucjach kultury.

Program specjalności nauczycielskiej został opracowany dla 5-letniego cyklu (zatem studia drugiego stopnia są kontynuacją studiów pierwszego stopnia). Absolwent uzyskuje tym samym uprawnienia do pracy w zawodzie nauczyciela, posiadając dyplom magistra, co jest zgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890). Koncepcja kształcenia nauczycieli jest spójna i nawiązuje do tradycji kształcenia nauczycieli języka polskiego w Instytucie Filologii Polskiej UMCS. Łączy wieloletni dorobek w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, a w tych obszarach także badań edukacyjnych, uzupełniając go najnowszymi badaniami w tych zakresach. Pozwoliło to Uczelni sformułować właściwie sylwetkę absolwenta obu stopni studiów. Absolwent pierwszego stopnia posiada wiedzę i umiejętności psychologiczne, pedagogiczne i metodyczne przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, przy czym zakres

merytoryczny kształcenia w wymienionych obszarach skupia się wokół zagadnień i problemów szkoły podstawowej. Studia drugiego stopnia uzupełniają wiedzę o zagadnienia bardziej zaawansowane, przygotowujące do pracy we wszystkich typach szkół, szczególnie ponadpodstawowych. Absolwent zyskuje szerokie wykształcenie humanistyczne oraz wiedzę i umiejętności z zakresu filologii polskiej, które umożliwiają badanie zjawisk oraz procesy literackich, językowych i kulturowych przeszłości i współczesności. Koncepcja uwzględnia także nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania (choćby w zakresie dydaktyki czy warsztatu pracy nauczyciela – podczas realizacji praktyk zawodowych). Dzięki temu absolwent może w sposób profesjonalny, zaangażowany i kompetentny pracować w zawodzie nauczyciela, a także szczególnie po drugim stopniu studiów – jak wskazuje Uczelnia – jako doradca metodyczny, ekspert w zakresie materiałów dydaktycznych i szkoleniowych (oraz ich twórca), trener komunikacji interpersonalnej.

Trzy spośród oferowanych na kierunku specjalności ze względu na małe zainteresowanie studentów nie zostały uruchomione od czterech co najmniej lat: *teatrolologiczno-filmoznawcza* funkcjonowała tylko w jednym cyklu w latach 2014/2015, a *studium teatralne* i *medioznawcza* ostatni raz uruchomione zostały w roku akad. 2017/2018. Nie ma również obecnie dostępu do uaktualnionych sylabusów tych specjalności. Oferta specjalności na I stopniu kształcenia nie była modyfikowana przez ostatnie pięć lat, mimo długotrwałego braku zainteresowania specjalnością *studium teatralne*. Dla absolwentów studiów I stopnia, którzy chcą uzyskać kwalifikacje zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli wybór specjalności na II stopniu stanowi konsekwencję wcześniejszego wyboru nauczycielskiej ścieżki kształcenia. Pozostali studenci mają możliwość skorzystania z oferty aż trzech nienauczyielskich specjalności oferowanych na kierunku, wybór ten pozostaje jednak w dużej mierze pozorny ze względu na utrzymujący się od lat nabór na studia II stopnia, który umożliwia rokrocznie zawiązanie się tylko jednej specjalności (oprócz *nauczycielskiej*). Potwierdza to praktyka uruchamiania od kilku już lat na II stopniu jedynie specjalności *wydawniczej*, co wynika także z braku zainteresowania studentów pozostałymi specjalnościami. Jednocześnie niedoprecyzowane w koncepcji kształcenia zostało, jakie warunki wstępne powinni spełnić studenci wybierający na II stopniu specjalność *wydawniczą* lub *medioznawczą*, które to specjalności stanowią na II stopniu kontynuację i pogłębienie specjalności *redaktorsko-medialnej* i którą realizować mogą także absolwenci studiów I stopnia na kierunku edytorstwo, kontynuujący kształcenia na II stopniu filologii polskiej. Obecnie specjalność *wydawniczą* realizują zarówno absolwenci filologii polskiej na I stopniu, jak również osoby posiadające wcześniejsze przygotowanie w zakresie edytorstwa. Brakuje tym samym określenia jasnych i spójnych reguł uczestnictwa w kształceniu specjalnościowym na II stopniu kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia na filologii polskiej oraz będący ich rezultatem program studiów opracowane zostały przez zespół programowy ds. kierunku, w skład którego wchodzi przedstawiciele pracowników naukowo-badawczych, pracodawcy związani ze szkolnictwem podstawowym i średnim na terenie województwa lubelskiego oraz z regionalnymi instytucjami kultury, a także przedstawiciele samorządu studentów. Udział interesariuszy zewnętrznych wynika także z wieloletniej nieformalnej współpracy Uczelni z instytucjami i organizacjami z otoczenia społeczno-gospodarczego i dotyczy w szczególności kształcenia specjalnościowego (np. w programie studiów uwzględnione zostały sugerowane przez pracodawców zagadnienia dotyczące innowacyjnych metod pedagogicznych, zastosowania narzędzi cyfrowych oraz wiedzy o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi). Pod uwagę brane są także opinie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i studentów, uzyskiwane w wyniku ewaluacji praktyk, a także podczas spotkań rady pracodawców.

Obecnie część zajęć (wykłady i ćwiczenia) prowadzone są za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, chętnie wykorzystywane są nowe narzędzia technologiczne umożliwiające zdalną weryfikację efektów uczenia się. Mimo pozytywnych skutków kształcenia zdalnego, zauważanych w procesie dydaktycznym, dotychczas nie uwzględniono w sposób systemowy w planach rozwoju kierunku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. **Rekomenduje się** modyfikację koncepcji kształcenia pozwalającą na wprowadzenie pożądanych rozwiązań wynikających z doświadczeń kształcenia zdalnego, które pozostaną w programie studiów po ustaniu sytuacji epidemicznej.

Efekty uczenia się określone dla filologii polskiej pozostają w zgodzie z założoną koncepcją i celami kształcenia odpowiednio dla studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Są one także zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach I stopnia oraz poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach II stopnia ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą.

Ogólne efekty założone dla kierunku, tzw. efekty kierunkowe, odnoszące się do dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo, w sposób trafny i specyficzny opisują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów filologii polskiej. Zastrzeżenie dotyczy psychologii i pedagogiki, do których to dyscyplin został przyporządkowany kierunek i do których na poziomie opisu nie odnoszą się kierunkowe efekty uczenia się dla obu poziomów kształcenia.

Efekty kierunkowe zostały uszczegółowione przez efekty sformułowane dla zajęć lub grup zajęć, określone dla obu poziomów studiów w sposób specyficzny dla wymienionych dyscyplin oraz pozostają w zgodzie z obecnym stanem wiedzy w tych dyscyplinach i z zakresem działalności naukowej prowadzonej w Uczelni. Efekty uczenia się dotyczą zagadnień związanych z wiedzą teoretyczną z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz treści interdyscyplinarnych, ogólnohumanistycznych i społecznych, obejmują zjawiska językowe i procesy literackie od początków piśmiennictwa polskiego po czasy współczesne, a także metodologię i terminologię badań filologicznych oraz znajomość ogólnych i specjalistycznych źródeł informacji naukowej. Efekty uczenia się z zakresu umiejętności odnoszą się m.in. do wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce zawodowej i badawczej, do analizy i interpretacji zagadnień z językoznawstwa, literaturoznawstwa i dyscyplin związanych ze studiowaną specjalnością, do samodzielnego zdobywania nowej wiedzy w celu samorozwoju, efektywnego funkcjonowania w środowisku naukowym i zawodowym oraz komunikowania się w języku obcym. Zakładane przez efekty uczenia się kompetencje społeczne mają ułatwić studentowi proces samodoskonalenia się i odpowiedzialne pełnienie ról społecznych i zawodowych, a także przygotowują do promowania narodowego oraz regionalnego dziedzictwa kulturowego.

Efekty uczenia się na obu stopniach kształcenia wskazują także na umiejętności badawcze absolwenta, obejmujące dobieranie metod i narzędzi pozwalających na rozwiązywanie problemów badawczych w obrębie językoznawstwa i literaturoznawstwa i dyscyplin właściwych dla studiowanej specjalności, formułowanie i testowanie hipotez związanych z problemami badawczymi oraz prezentowanie wyników swoich badań; uwzględniają także pogłębianie umiejętności badawczych oraz samodzielnie planowanie i realizowanie uczenia się przez całe życie. Na studiach pogłębiane są również kompetencje społeczne niezbędne w działalności badawczej, umożliwiające absolwentowi diagnozowania i rozwiązywania problemów etycznych związanych z pracą badawczą oraz ciągłe doksztalcanie się i doskonalenie kompetencji w celu rozwiązywania problemów poznawczych związanych z działalnością zawodową i ekspercką.

Kierunkowe efekty uczenia się zakładają osiągnięcie umiejętności komunikowania się w języku obcym na wymaganych przepisami prawa poziomach: absolwent I stopnia potrafi posługiwać się wybranym

językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, a absolwent II stopnia – wybranym językiem obcym na poziomie B2+.

Efekty uczenia się założone dla kierunku filologia polska są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji. Również na podstawie efektów uczenia się, które zawarte zostały w sylabusach dla poszczególnych zajęć, można potwierdzić możliwość stworzenia systemu ich weryfikacji dzięki określeniu zakresu wiedzy i umiejętności do opanowania, np. na zajęciach *wiedza o współczesnym języku polskim* na I stopniu student zyskuje „wiedzę w zakresie gramatyki opisowej języka polskiego oraz wybranych zagadnień z zakresu leksykografii i leksykologii, frazeologii, semantyki i pragmatyki językowej, aksjologii lingwistycznej, tekstologii, genologii językoznawczej”, a na zajęciach *edytorstwo popularnonaukowe i użytkowe* na II stopniu „potrafi przygotować różnogatunkowe teksty do druku i rozpowszechniania w formie tradycyjnej (papierowej) i elektronicznej, dokonać adiustacji i korekty tekstów, umie korzystać z zasobów internetowych oraz korpusów tekstowych”.

Uczelnia wskazuje praktykę niewyróżniania efektów specjalnościowych, jako przyjętą na UMCS w 2017 roku, efekty kierunkowe starano się dobrać w taki sposób, by odzwierciedlały wszystkie możliwe ścieżki kształcenia studentów, wynikające z wyboru specjalności i zajęć fakultatywnych. Dotyczyć to ma także specjalności nauczycielskiej, Uczelnia wyjaśnia, że ogólne i szczegółowe efekty uczenia się zawarte w standardach kształcenia są realizowane poprzez efekty dla zajęć. Analiza sylabusów w zakresie przedmiotowych efektów uczenia się i treści kształcenia pozwala na stwierdzenie, że student może osiągnąć wszystkie efekty uczenia się przewidziane standardem.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁸(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Psychologia i pedagogika związane są z zawodowymi uwarunkowaniami właściwymi dla kierunku, w związku z czym przyporządkowanie kierunku do tych dyscyplin nie odpowiada koncepcji kształcenia.

Efekty uczenia się nie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, z zastrzeżeniem dotyczącym osiąganego przez wszystkich studentów kierunku. Efekty uczenia się opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Uczelnia określiła efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela. Pełen zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach określonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890)

realizowany jest poprzez przedmiotowe efekty uczenia się, zaprojektowane dla zajęć specjalnościowych.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) niewłaściwego przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych pedagogika i psychologia, 2) niespójnej koncepcji kształcenia w zakresie oferty specjalności na obu poziomach kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wyłączenie pedagogiki i psychologii z grupy dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek.
2. Zaleca się wyłączenie z oferty specjalności nieuruchamianych od kilku cykli kształcenia specjalności zawodowych, które nie odpowiadają potrzebom rynku pracy oraz sprecyzowanie jasnych i spójnych reguł uczestnictwa w kształceniu specjalnościowym na poziomie studiów II stopnia.
3. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na filologii polskiej zgodne są z założonymi efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek został przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Zastrzeżenie dotyczy układu treści programowych w zakresie pedagogiki i psychologii, który umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się jedynie studentom specjalności nauczycielskiej. Program studiów przewiduje treści historycznoliterackie, teoretycznoliterackie i językoznawcze, obejmujące dzieje literatury polskiej i wiedzę o współczesnej literaturze, budowę systemu językowego, wewnętrzne zróżnicowanie języka, jego historię, współczesną polszczyznę, a także zasady komunikacji językowej i organizacji tekstu. Kształcenie kierunkowe z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa dopełniają treści dające ogólną wiedzę humanistyczną (wiedza o kulturze, filozofia, język łaciński z elementami kultury antycznej) oraz dające sprofilowaną wiedzę humanistyczną (teoria kultury, teatr i dramat w ujęciu socjologicznym). Program studiów zapewnia także treści pozwalające tworzyć i doskonalić warsztat badawczy (metodologia nauk humanistyczno-społecznych, nauki pomocnicze filologii polskiej, technologia informacyjna, ochrona własności intelektualnej) oraz treści kształcące umiejętności językowe w zakresie wybranego języka obcego na poziomie B2 na studiach I stopnia i na poziomie B2+ na studiach II stopnia.

Treści programowe realizowane na I stopniu oferują studentowi podstawy warsztatu badawczego, umiejętność przeprowadzania podstawowych analiz tekstów kultury (językowych i literackich), interpretacji zebranych wyników, a także przygotowują go do wykonywania różnorodnych zadań

praktycznych z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności nabytych podczas zajęć specjalnościowych. Na II stopniu treści programowe rozwijają warsztat badawczy, umiejętności analitycznego i krytycznego myślenia oraz pogłębionej, wieloaspektowej oceny zjawisk współczesnej rzeczywistości społeczno-kulturowej i zmian w perspektywie historycznej, a także samodzielnej organizacji pracy własnej i zespołowej oraz profesjonalnej prezentacji wyników. Zastrzeżenie dotyczy treści programowych zapewniających warsztat badawczy właściwy dla pedagogiki i psychologii, ponieważ kompetencji tych, mimo przyporządkowania kierunku do tych dyscyplin naukowych, nie otrzymują wszyscy studenci kierunku.

Treści programowe na specjalności *redaktorsko-medialnej* obejmują zagadnienia języka mediów, gatunków medialnych, perswazji i manipulacji oraz języka reklamy. Na specjalności *studium teatralne* realizowane są treści z zakresu historii dramatu i teatru; rodzajów i specyfiki różnych widowisk, życia teatralnego i artystycznego Lublina, problemów recepcji teatru. Na specjalności *wydawniczej* treści programowe obejmują genologię lingwistyczną, tekstologię edytorską, budowę, estetykę i historię książki, edytorstwo krytyczne oraz projektowanie artystyczne. W ramach specjalności *teatrolologiczno-filmoznawczej* realizowane są zagadnienia z zakresu dramatu i teatru współczesnego i ich przemian, teorii teatru i jego recepcji, wpływu popkultury na współczesne życie artystyczne, przemian sztuki w dobie kultury przemysłowej oraz modernizmu filmowego. Na specjalności *medioznawczej* treści programowe dotyczą historii prasy i form publicystycznych, genologii medialnej, języka mediów oraz etyki dziennikarskiej.

Treści programowe zawarte w sylabusach potwierdzają aktualność oraz zgodność tych treści ze współczesną wiedzą i metodyką badań w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także w zakresie pedagogiki i psychologii z zastrzeżeniem, iż w przypadku tych dwóch dyscyplin treści programowe nie są realizowane przez wszystkich studentów kierunku. Pozostają one także w zgodzie z badaniami prowadzonymi przez nauczycieli akademickich, które wykorzystywane są na zajęciach kierunkowych i zajęciach do wyboru, w tym fakultatywnych i seminariach dyplomowych, a także na zajęciach specjalnościowych. Oferta zajęć do wyboru jest systematycznie poszerzana i co roku proponowana, pozostając w zgodzie z realizowanymi przez nauczycieli akademickich tematami badawczymi (np. *eseistyka polska XX wieku*, *literatura non-fiction*, *małe formy narracyjne*, *język agresji*, *glottodydaktyka polonistyczna*).

Problematyka prac dyplomowych realizowanych na ocenianym kierunku potwierdza zgodność treści programowych z prowadzonymi na Uczelni badaniami. Także zawarta w sylabusach literatura zajęć wskazuje na aktualność treści programowych oraz ich powiązanie z działalnością badawczą oraz współczesnymi tendencjami rozwojowymi literaturoznawstwa i językoznawstwa. Na tej podstawie dobór treści dla poszczególnych zajęć należy ocenić jako zapewniający kompleksowość i odpowiedni poziom szczegółowości treści w odniesieniu do specyfiki poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku.

Grupa zajęć dla specjalności *nauczycielskiej* realizowana jest na studiach pierwszego i drugiego stopnia jako główny trzon bloku zajęć do wyboru, a treści programowe zaplanowane dla zajęć umożliwiają osiągnięcie przez studentów wszystkich szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie. Zajęcia te są spójne z blokiem zajęć kanonicznych filologicznych, poszerzając je o zajęcia z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki i inne wymagane standardami kształcenia nauczycieli. Poza zajęciami obligatoryjnymi, wynikającymi ze standardów kształcenia nauczycieli, studenci specjalności *nauczycielskiej* zapoznają się m.in. z: teorią i praktyką edukacji polonistycznej, sposobami wspierania rozwoju uczniów, znaczeniem kompetencji humanistycznych w szkole i na uniwersytecie, wpływem kultury masowej na jakość i treści kształcenia polonistycznego i innymi, które odwołują się do badań

naukowych prowadzonych w Jednostce. Są one pogłębiane i poszerzane dzięki dodatkowym zajęciom np. fakultatywnym, które szczegółowo omawiają wybrane zagadnienie np. *warianty języka, analiza i interpretacja tekstów literatury dawnej, literatura i sztuki plastyczne, pisarze współcześni Lubelszczyzny, sztuka opowiadania, komunikacja urzędowa, nazwy własne w języku i kulturze, najnowszy reportaż polski, kategorie językowe, sztuka pisania, autoprezentacja, język agresji, list i epistolografia*.

Treści programowe w przypadku specjalności przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890). Na studiach pierwszego stopnia są to zajęcia: *ogólne przygotowanie psychologiczne* (3 ECTS, 45 godzin), *ogólne przygotowanie pedagogiczne* (3 ECTS, 45 godzin), *przygotowanie psychologiczne do pracy w szkole* (1 ECTS, 15 godzin), *przygotowanie pedagogiczne do pracy w szkole* (3 ECTS, 45 godzin), *podstawy dydaktyki* (2 ECTS, 30 godzin), *dydaktyka języka polskiego w szkole* (8 ECTS, 90 godzin), *uczeń o SPE na lekcjach języka polskiego w klasach 4-8* (2 ECTS, 15 godzin), *komunikacja w dydaktyce* (2 ECTS, 30 godzin), *emisja głosu* (2 ECTS, 30 godzin), *podstawy prawne systemu edukacji* (1 ECTS, 15 godzin), *literatura dla młodego czytelnika* (2 ECTS, 15 godzin). Łącznie jest to 29 ECTS i 375 godzin, w tym 120 godzin to zajęcia wykładowe, 75 godzin – ćwiczenia i po 90 godzin laboratoriów i konwersatoriów.

Na studiach drugiego stopnia są to zajęcia: *przygotowanie psychologiczne do pracy w szkole* (3 ECTS, 30 godzin), *przygotowanie pedagogiczne do pracy w szkole* (3 ECTS, 45 godzin), *regionalne dziedzictwo językowo-kulturowe* (4 ECTS, 30 godzin), *dydaktyka języka polskiego w szkole* (8 ECTS, 90 godzin), *diagnostyka i kontrola osiągnięć szkolnych* (2 ECTS, 15 godzin), *matura w teorii i praktyce* (2 ECTS, 15 godzin), *ewaluacja w pracy polonisty* (2 ECTS, 15 godzin). Łącznie jest to 23 ECTS i 140 godzin, w tym 75 godzin to zajęcia wykładowe, 30 godzin – ćwiczenia, 60 godzin laboratoriów i 75 godzin konwersatoriów. Docenić należy dodatkowe zajęcia związane ze specyfiką edukacji polonistycznej na każdym etapie – w szkole podstawowej (tj. edukacja ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) i średniej (tj. problematyka egzaminu maturalnego).

Dodatkowo, w ramach projektu prowadzonego przez IFP projektu „Nauczyciel na miarę XXI wieku” wprowadzono na studiach II stopnia dodatkowe zajęcia dotyczące przygotowania pedagogiczno-psychologicznego i metodycznego. Są to zajęcia: *uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcjach języka polskiego, podstawy glottodydaktyki, polonistyczne laboratorium multimedialne, kultura języka, praktyki śródroczne w szkołach, tutoring*. Zajęcia te pozwalają na pełną realizację treści programowych zawartych w standardzie kształcenia nauczycieli, zatem **rekomenduje się** włączenie ich po zakończeniu realizacji projektu do bloku zajęć specjalności nauczycielskiej.

Na studiach I stopnia przewidziano uzyskanie przez studenta 120 ECTS w ciągu 6 semestrów z uwzględnieniem jednej z trzech specjalności do wyboru, na II stopniu studenci uzyskują 120 ECTS w ramach 4 semestrów, realizując jedną z czterech oferowanych specjalności. Określony w ten sposób w programie studiów czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Także liczba punktów przypisana do poszczególnych zajęć oraz grup zajęć specjalnościowych zostały oszacowane poprawnie, z zastrzeżeniem dotyczącym nieuzasadnionego w sylabusach pracą własną przyporządkowania praktykom na specjalnościach nienauczycielskim zbyt wysokiej liczby punktów ECTS, które nie zostały przekonująco uzasadnione w sylabusach nakładem pracy własnej

studenta: 5 ECTS za 90 h na specjalności *redaktorsko-medialnej*, 10 ECTS za 120 h na specjalności *studium teatralne* na I stopniu oraz 8 ECTS za 120 h na specjalnościach *wydawnicza*, *medioznawcza* oraz *teatrologiczno-filmoznawcza* na II stopniu. W przypadku specjalności *studium teatralne*, *medioznawczej* oraz *teatrologiczno-filmoznawczej* nie przedstawiono odpowiednich sylabusów.

Rekomenduje się oszacowanie w realistyczny sposób punktami ECTS nakładu pracy studenta w odniesieniu do praktyk, uzupełnienie brakującej dokumentacji oraz dokonanie korekty liczby punktów zgodnie z ich wymiarem godzinowym oraz realnym nakładem pracy studentów.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS, uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, pozostają w zgodzie z przepisami. Sylabusy zawierają bilans nakładu pracy studenta, który pozwala na potwierdzenie odpowiednich relacji między godzinami kontaktowymi z nauczycielem akademickim oraz samodzielnej pracy studenta, obejmującej konsultacje, przygotowanie do zajęć, przygotowanie do zaliczeń i/lub egzaminu oraz studiowanie literatury zajęć, bez wskazania jednak na uszczegółowiony rodzaj aktywności własnej studenta; zastrzeżenie dotyczy sformułowanego wyżej przeszacowania pracy własnej w wypadku praktyk, wyrażonego nadmiernie wysoką liczbą punktów ECTS.

Sekwencję zajęć w planie studiów uznać należy za odpowiednią do charakteru realizowanych treści programowych oraz zapewniającą osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia realizowane są w grupie zajęć obowiązkowych oraz grupach zajęć do wyboru, które tworzą także poszczególne specjalności obejmujące również praktyki. Zajęcia kierunkowe (historycznoliterackie, teoretycznoliterackie i językoznawcze), zajęcia fakultatywne, ogólnohumanistyczne i ogólnouniwersyteckie (np. *technologie informacyjne*, *ochrona własności intelektualnej*, *język obcy*, *wf*) oraz wybieralne zajęcia specjalnościowe zaplanowane zostały w ramach harmonogramu zajęć w sposób poprawny i równomierny, a ich układ jest specyficzny dla kształcenia polonistycznego. Na obu stopniach grupy zajęć obowiązkowych w największym wymiarze realizowane są w początkowych semestrach, a ich liczba maleje stopniowo na korzyść zajęć do wyboru na wyższych latach studiów, co pozwala studentom uzyskać w pierwszej kolejności ogólne przygotowanie polonistyczne, by następnie podejmować decyzje dotyczące wyboru indywidualnych ścieżek kształcenia (zajęcia fakultatywne, seminaria, specjalnościowe).

Zarówno treści, jak i zakres godzinowy i punktów ECTS jest zgodny na obu stopniach kształcenia ze standardami kształcenia nauczyciela. Realizacji tych treści sprzyja harmonogram studiów na obu stopniach, który został ułożony tak, by zapewnić studentom racjonalny podział pracy, w tym pracy własnej. Na studiach drugiego stopnia w każdym semestrze jest taka sama liczba godzin zajęć (specjalność jest realizowana od I semestru), a w przypadku studiów pierwszego stopnia – liczba zajęć stopniowo spada, a w ostatnim – szóstym semestrze nie ma zajęć specjalnościowych.

Różnorodny jest także dobór form zajęć, które uwzględniają specyfikę nauczanych treści programowych i zapewniają osiągnięcie założonych efektów uczenia się, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Program studiów przewiduje zajęcia w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, seminariów i praktyk. Właściwe są również proporcje między wykładami a pozostałymi formami zajęć, ze wskazaniem na dominację form aktywizujących studenta – udział wykładów waha się w zależności od specjalności od 420 do 510 h na I stopniu kształcenia i od 275 do 330 h na II stopniu, co zapewnia studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

Program studiów na filologii polskiej umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS: 103 ECTS na studiach I stopnia i 83 ECTS

na studiach II stopnia. Elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia możliwe jest dzięki wyborowi zajęć specjalnościowych, fakultatywnych, seminarium dyplomowego, lektoratu języka obcego, zajęć ogólnouniwersyteckich lub na innym kierunku studiów, a także metodologii badań (nad językiem lub literackich) na II stopniu. Lista zajęć do wyboru aktualizowana jest co roku i przedstawiana studentom w danym roku akademickim – oferta tegoroczna obejmuje m.in. zajęcia: *literatura i sztuki plastyczne, pisarze współcześni Lubelszczyzny, antyk w teatrze współczesnym, nazwy własne w języku i kulturze, onimia w fantastyce wizualnej*.

Spełnione zostały także wymagania dotyczące liczby punktów przypisanych zajęciom powiązanym z prowadzonymi na uczelni badaniami naukowymi w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, która na studiach obu poziomów stanowi ponad 50% ogólnej liczby ECTS, obejmując zajęcia z grupy zajęć kierunkowych oraz do wyboru, w tym także seminaRIA dyplomowe, zajęcia fakultatywne i specjalnościowe.

Program studiów filologii polskiej uwzględnia konieczność uzyskania przez studentów poziomu B2 z zakresu nowożytnego języka obcego na studiach I stopnia w wymiarze 120 h i 8 ECTS oraz na studiach II stopnia w wymiarze 60 h i 4 ECTS, które zapewniają osiągnięcie kształcenia językowego na poziomie B2+. W ramach lektoratów studenci mają możliwość wyboru języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego lub francuskiego.

Na filologii polskiej przewidziano realizację zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze nie mniejszym niż 5 ECTS na każdym poziomie studiów: na I stopniu oprócz obowiązkowej *metodologii nauk humanistyczno-społecznych* (2 ECTS) studenci realizują w ramach wybranej specjalności – 5 ECTS na specjalności *redakcyjno-medialnej (reklama i PR i komunikacja medialna)*; na II stopniu studenci realizują 6 ECTS na zajęciach *współczesne formy komunikacji językowej oraz teatr i dramat w ujęciu socjologicznym*. Mogą również wybierać zajęcia z nauk społecznych z oferty wykładów ogólnouniwersyteckich.

Program studiów filologii polskiej nie przewiduje kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość. W roku akademickim 2020/2021 wszystkie zajęcia, realizowane były jednak ze względu na sytuację epidemiczną w tej formie, a w roku akad. 2021/2022 w sposób zdalny prowadzone są wykłady, zaś ćwiczenia, seminaRIA, laboratoria i konwersatoria – w sposób stacjonarny.

Zarówno treści, jak i zakres godzinowy i punktów ECTS jest zgodny na obu stopniach kształcenia ze standardami kształcenia nauczyciela. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Metody dydaktyczne stosowane na ocenianym kierunku są różnorodne i pozostają w ścisłym związku ze specyfiką kształcenia polonistycznego, zapewniając osiągnięcie przez studentów wszystkich założonych efektów uczenia się. Ich zróżnicowanie zależy od treści programowych, celów i form zajęć. Na wykładach wykorzystuje się metody eksponujące, problemowe lub konwersatoryjne, wspomagane z reguły prezentacjami multimedialnymi. Zajęcia konwersatoryjne najczęściej prowadzone są metodami dyskusji dydaktycznej, metodą problemową, sytuacyjną, case study, ćwiczeń praktycznych czy pracy z tekstem przewodnim. Studenci rozwiązują dany problem, korzystając z przygotowanych materiałów i literatury oraz prezentują wyniki swojej pracy na forum grupy. Na zajęciach prowadzonych w formie laboratoryjnej (*technologia informacyjna* oraz niektóre zajęcia specjalnościowe, np. *praca nad tekstem medialnym, warsztat redaktora prasowego, redagowanie tekstów, dydaktyka języka polskiego, emisja głosu, adiustacja i korekta, komputerowe przetwarzanie*

tekstu, polonistyczne laboratorium cyfrowe, edytorstwo cyfrowe) do stosowanych metod należą praca z tekstem przewodnim, metoda problemowa, ćwiczenia praktyczne.

Wykorzystywane metody stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, umożliwiając osiągnięcie założonych efektów uczenia się oraz właściwe stosowanie środków i narzędzi dydaktycznych. Zróżnicowanie metod odnotowują także sylabusy, które potwierdzają udział metod problemowych, pracy z tekstem, dyskusji czy ćwiczeń praktycznych, co zachęca studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Przykładowo, na zajęciach *najnowszy reportaż polski* studenci zdobywają wiedzę i umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów dzięki wykorzystaniu takich metod dydaktycznych, jak wykład konwersatoryjny z prezentacją, dyskusja dydaktyczna, lektura fragmentów reportażu i ich wspólna analiza, praca samodzielna nad wybranymi fragmentami, pogładowe spotkanie z autorem tomu reporterskiego, pokazujące jego warsztat, metody pozyskiwania informacji. Na *edytorstwie cyfrowym* z kolei student, korzystając z wyjaśnień prowadzącego, pracuje metodą tekstu przewodniego, przygotowuje projekt tematycznej strony internetowej, bierze udział w dyskusji oraz ocenia pracę własną i innych studentów. W kształceniu na filologii polskiej metody i techniki kształcenia na odległość oraz narzędzia wykorzystujące technologię informacyjną pełnią funkcję wspomagającą, uzupełniając ofertę edukacyjną. Pozwalają one także prowadzącym zajęcia na wykorzystanie materiałów edukacyjnych dla studentów, które zapewnione zostały studentom podczas prowadzenia zajęć zdalnie w roku akad. 2020/21. Przy użyciu wskazanych przez Uczelnię platform e-learningowych prowadzone są obecnie także wykłady, zapewniona jest komunikacja ze studentami w ramach zajęć oraz udostępniane są materiały dydaktyczne.

Metody kształcenia stosowane na filologii polskiej umożliwiają także przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa w szczególności dzięki wykorzystywanym w pracy seminaryjnej metodom pozwalającym na dobór narzędzi badawczych służących umiejętnościom analityczno-interpretacyjnym i opracowaniu oraz prezentacji badań własnych w postaci pracy dyplomowej. W ramach kształcenia językowego na lektoratach na obu poziomach kształcenia wykorzystywane są metody objaśniające, a także praca z tekstem, praca ze słownictwem i dyskusja przedmiotowa, tworzenie własnych tekstów, prezentowanie wybranych treści w formie ustnej i pisemnej podczas zajęć. Metody te zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 i B2+ odpowiednio na studiach I i II stopnia, także z uwzględnieniem języka specjalistycznego z zakresu studiów polonistycznych.

Metody kształcenia umożliwiają także dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia dzięki pracy w niewielkich grupach i regularnym konsultacjom, oferowanym przez nauczycieli akademickich, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość dostosowania metod kształcenia (w zajęciach mogą uczestniczyć tłumacze języka migowego, a także asystenci osób niepełnosprawnych ruchowo i osób niewidomych), mają także możliwość otrzymania materiałów dydaktycznych w formie dostosowanej do stopnia niepełnosprawności (np. z powiększoną czcionką w przypadku osób słabowidzących). Zajęcia na kierunku filologia polska odbywają się w grupach, których liczebność sprzyja indywidualizacji procesu kształcenia, pozwala na diagnozę potrzeb studentów oraz odpowiedni wybór metod i stałe monitorowanie ich skuteczności – wykłady prowadzone są dla wszystkich studentów na danym roku, ćwiczenia odbywają się w grupach liczących 25–35 osób, konwersatoria – 15–25 osób, laboratoria – 10–15 osób, a lektoraty języka obcego – 15–20 osób.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część programu studiów, a efekty uczenia się im przypisane są spójne z kierunkowymi efektami uczenia się i pozostają w związku z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć specjalnościowych. Zostały sformułowane w sylabusach, a ich osiągnięcie zapewniają powiązane z nimi treści kształcenia, wymiar praktyk i przyporządkowana liczba punktów ECTS a także odpowiednie umiejscowienie praktyk w planie studiów. Praktyki zawodowe na studiach I stopnia dla poszczególnych specjalności obejmują: *studium teatralne* 120 h i 10 ECTS, *redaktorsko-medialna* 90 h i 5 ECTS (30 h w 4 semestrze, 60 h w 6 semestrze); na studiach II stopnia: specjalność *wydawnicza* 120 h i 8 ECTS (60 h w 1 semestrze, 60 h w 2 semestrze), *medioznawcza* 120 h i 8 ECTS, *teatralno-filmowa* 120 h i 8 ECTS. Z powyższego zestawienia wynika, że wymiar praktyk a także usytuowanie ich w planie studiów (po zdobyciu podstawowej wiedzy) zapewnia osiąganie przez studentów planowanych efektów kształcenia. Zastrzeżenie dotyczy natomiast przyporządkowania zbyt wysokiej liczby punktów ECTS praktykom na specjalnościach nienauczycielskim, co zostało wyżej uzasadnione. Zweryfikowany przez uczelnię katalog miejsc praktyk zapewnia sprawdzoną kadrę, nowoczesną infrastrukturę oraz rzeczywiste przygotowanie do oczekiwań aktualnego rynku pracy. Na specjalności *redaktorsko-medialnej* redakcje czasopism (8), ośrodki – radio (3) i TV (3), na specjalności *wydawniczej* – wydawnictwa, drukarnie i redakcje (17).

Metody weryfikacji oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, wykorzystujące także metody i techniki kształcenia na odległość, są trafnie dobrane i umożliwiają sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Na Uczelni funkcjonuje system wspomagający organizację praktyk oraz umożliwiający potwierdzanie jej przebiegu i ocenę (na podstawie dziennika praktyk, prac potwierdzających wybrane efekty uczenia się, np. scenariusza zajęć, tekstu przygotowanego do druku). Ocena osiągnięć efektów uczenia się dokonywana przez uczelnianego opiekuna praktyk, jak i opiekuna z miejsca praktyki ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk po stronie praktykodawcy oraz po stronie Uczelni umożliwiają prawidłową ich realizację, tym bardziej że w związku z niewielką liczbą studentów na danej specjalności, na jednego opiekuna przypada jeden lub dwóch studentów na praktyce, co stwarza warunki do indywidualizacji pracy studenta. Opiekunowie praktyk w szkołach to najczęściej nauczyciele posiadający najwyższe stopnie specjalizacji zawodowej gwarantujący praktyczne zastosowanie wiedzy zdobytej przez studentów w realizacji zadań szkoły. Dodatkowo w ramach projektu „Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Humanistycznym UMCS” przeszkolono nauczycieli chcących pełnić funkcje opiekunów praktyk, którzy mogą korzystać z materialnych zasobów uczelni. Lista miejsc praktyk proponowanych studentom zawiera szkoły i instytucje posiadające nowoczesną infrastrukturę i wyposażenie oraz specjalistów przygotowujących studentów do oczekiwań rynku pracy. W związku z pandemią Covid-19, na podstawie obowiązujących przepisów, praktyki realizowane były w formie zdalnej, za pośrednictwem uczelnianej platformy e-learningowej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się na podstawie formalnie przyjętych i opublikowanych zasad sformułowanych w odpowiednim zarządzeniu Rektora oraz w regulaminach praktyk określonych osobno dla poszczególnych specjalności prowadzonych na kierunku filologia polska (nauczycielskich i nienauczycielskich). Regulaminy te zawierają informacje ogólne dotyczące danej praktyki (cel, podstawa prawna, zasady), organizację praktyk w trybie zdalnym, obowiązki praktykanta, obowiązki opiekuna ze strony szkoły i obowiązki opiekuna ze strony uczelni. Student (przy wsparciu opiekuna praktyk kierunku) wybiera placówkę znajdującą się w bazie instytucji współpracujących z Uczelnią, a w przypadku samodzielnego wyboru miejsca praktyki konieczne jest

jego zatwierdzenie przez opiekuna po sprawdzeniu możliwości uzyskania w nim efektów uczenia się oraz zgodności profilu działalności instytucji z koncepcją oraz celami kształcenia specjalności. Opiekun kierunku odpowiada za kontakty z pracodawcą, a zakładowy opiekun praktyk za prawidłową realizację programu i właściwe prowadzenie dokumentacji (dziennik praktyk i opracowane materiały własne). Student realizuje kierunkowe i specjalnościowe efekty uczenia się w formach określonych w programie praktyki i w ramach pracy własnej. Program praktyki wpisujący się w program kształcenia na danej specjalności zawiera: rodzaj i wymiar praktyki, treści do realizacji, sposoby dokumentowania oraz warunki zaliczenia. Program praktyk, sposób ich realizacji oraz efekty uczenia się przypisane praktykom są systematycznie analizowane i oceniane przez studentów w dziennikach praktyk lub ankietach ewaluacyjnych po zakończeniu praktyk. Z informacji zwrotnych opiekuna-praktykodawcy zamieszczonych w dzienniku praktyk pozyskiwane są informacje dotyczące oczekiwań pracodawców wobec programów danej specjalności, dzięki temu wprowadzane zmiany wpływają na doskonalenie procesu praktyk.

Program praktyk na specjalności *nauczycielskiej* jest zgodny z wymogami zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli. Określono odrębne efekty uczenia się dla praktyk zawodowych, które są zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli. W roku akademickim 2020/2021 studenci realizowali praktyki zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890), które dopuszczało praktyki w formie zdalnej.

Na studiach pierwszego stopnia zaplanowano łącznie 150 godzin praktyk, w tym: 30 godzin to praktyka ogólnopedagogiczna, 120 godzin to praktyka przedmiotowo-metodyczna. Obie praktyki realizowane są w szkole podstawowej: praktyka ogólnopedagogiczna w III semestrze, 1. część praktyki przedmiotowo-metodycznej – w IV semestrze, a część 2. praktyki – w V semestrze.

Na studiach drugiego stopnia także zaplanowano łącznie 150 godzin praktyk, w tym: 30 godzin to praktyka ogólnopedagogiczna, 120 godzin to praktyka przedmiotowo-metodyczna. Obie praktyki realizowane są w szkole ponadpodstawowej: praktyka ogólnopedagogiczna w I semestrze, 1. część praktyki przedmiotowo-metodycznej – w II semestrze, a część 2. praktyki – w III semestrze. Dla obu części praktyk na obu stopniach sformułowano efekty uczenia się zakładające przyrost kompetencji.

Dodatkowo w ramach realizacji projektu „Nauczyciel na miarę XXI wieku” studenci realizują 30 godzin praktyki psychologiczno-pedagogicznej śródrocznej oraz 30 godzin praktyki śródrocznej przedmiotowo-metodycznej w szkołach ponadpodstawowych różnego typu. 1. część praktyki psychologiczno-pedagogicznej śródrocznej jest realizowana w I semestrze, druga jej część – w II semestrze. Praktyka śródroczna przedmiotowo-metodyczna w szkołach ponadpodstawowych: część 1. jest realizowana w II semestrze, część 2. – w III semestrze. Praktyki odbywają się w szkołach, które gwarantują stworzenie warunków do osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Wśród placówek, w których studenci odbywali praktykę w ostatnich dwóch latach, było 27 szkół podstawowych, 5 zespołów szkół, 6 liceów ogólnokształcących, 1 średnia szkoła muzyczna i 1 średnia szkoła samochodowa. Były to przeważnie placówki z terenu Lublina i okolic.

Praktyki zawodowe w kształceniu przygotowującym w roku akademickim 2020/2021 były realizowane w zasadzie jedynie w trybie zdalnym. Warunki i sposoby tych praktyk zostały opisane w regulaminie praktyk obowiązującym w IFP, gdzie Uczelnia szczegółowo opisała i uzasadniła wykonywane przez praktykantów zadania. Uczelnia wyznaczyła opiekunów praktyk wśród kadry nauczycielskiej. Są to osoby z bogatym doświadczeniem akademickim.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Liczba egzaminów w semestrze

wynosi w zależności od poziomu kształcenia i specjalności od dwóch do pięciu, nie przekraczając ośmiu w ramach roku akademickiego

Organizacja procesu dydaktycznego na filologii polskiej umożliwia realizację zajęć zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Tygodniowy harmonogram zajęć został tak zaplanowany, aby codzienne obciążenie czasem uczestniczenia w zajęciach umożliwiało osiąganie efektów uczenia się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się pozwala na weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Dotyczy to także specjalności *nauczycielskiej*, która jest elementem programu studiów, zatem zajęcia specjalnościowe są częścią semestralnego i tygodniowego planu zajęć.

W roku akademickim 2021/2022 ze względu na realizację zajęć w trybie hybrydowym wprowadzono zasadę rozdzielania zajęć odbywających się za pomocą technik i metod kształcenia na odległość i stacjonarnie, wprowadzając między blokami zajęć półtoragodzinną przerwę. Zastrzeżenie dotyczy jednak niezachowania odpowiednich przerw między zajęciami – ich pięciominutowy wymiar nie sprzyja właściwej organizacji procesu dydaktycznego i higienie pracy, nie zapewnia też odpowiedniego czasu na przemieszczanie się, przy założeniu, że zajęcia odbywają się w siedzibie uczelni. **Rekomenduje się** wprowadzenie odpowiednich przerw między zajęciami, które umożliwią właściwe przestrzeganie zasad higieny pracy i usprawni organizację procesu dydaktycznego.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz jego nowelizacjami, wynikającymi z uwarunkowań pandemicznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Zastrzeżenie dotyczy treści programowych w zakresie pedagogiki i psychologii, które umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się jedynie studentom specjalności nauczycielskiej.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób

prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Uczelnia określiła szczegółowe warunki przyjęcia na studia, przyjęte uchwałą Senatu UMCS, oczekiwania względem kandydata, organy odpowiedzialne za proces rekrutacji, jak również harmonogram przebiegu rekrutacji. Przyjęcie na studia pierwszego stopnia następuje na podstawie wyników z egzaminów maturalnych. Uczelnia określiła przedmiot, który brany jest pod uwagę przy

rekrutacji – jest to język polski. W procesie rekrutacji na studia drugiego stopnia ranking kandydatów powstaje na podstawie sumy dwóch wskaźników: wyniku średniej ze studiów wyższych oraz oceny na dyplomie ukończenia studiów wyższych w zakresie filologii polskiej lub innego kierunku związanego z wybraną specjalnością. Podjęcie specjalności *nauczycielskiej* na stopniu drugim możliwe jest po ukończeniu specjalności *nauczycielskiej* na studiach pierwszego stopnia filologii polskiej. Wprowadzono procedurę każdorazowej weryfikacji dyplomu osoby przyjmowanej na drugi stopień studiów, by wiedzieć, które efekty uczenia się ze zbioru efektów nauczycielskich zostały osiągnięte na studiach pierwszego stopnia i ewentualnie uzupełnić brakujące. W większości wypadków kandydatami na studia drugiego stopnia są absolwenci studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku.

Uczelnia w sposób jasny i przejrzysty przedstawiła proces rekrutacji na studia, wskazując nie tylko warunki przyjęcia, ale też harmonogram rekrutacji i całą ścieżkę postępowania. Dla kandydatów przygotowano także broszurę informacyjną, zbierającą wszystkie informacje o Uczelni i wybranym kierunku. Ciekawym rozwiązaniem są ponadto filmy promujące studiowanie na UMCS na stronach internetowych zaprojektowanych dla procesu rekrutacyjnego. **Rekomenduje się**, by w większym stopniu uwzględnić informację o kompetencjach cyfrowych i wymaganiach sprzętowych, oczekiwanych od kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia, bowiem kształcenie na kierunku odbywa się także w formie zdalnej. Uczelnia ma wypracowaną procedurę uznawania efektów uczenia się zdobytych zarówno na innych uczelniach, jak poza systemem kształcenia. Warunki i proces uznawania efektów uczenia się osiągniętych na studiach prowadzonych poza UMCS (w tym na uczelni zagranicznej) zawarte są w Regulaminie studiów. Są one szczegółowe i w sposób jednoznaczny wskazują, jak student może ubiegać się o uznanie efektów zdobytych podczas studiów na innej uczelni. Natomiast zasady potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną reguluje Uchwała Senatu UMCS Nr XXIII – 22.3/15 z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że do tej pory nie uruchomiono opisanej w uchwale procedury.

Uczelnia właściwie także zaplanowała system weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się. Formy te są bardzo różnorodne, co potwierdza analiza prac etapowych, udostępnionych przez Uczelnię w trakcie wizytacji. Efekty uczenia się są sprawdzane i oceniane na bieżąco w trakcie zajęć poprzez dyskusje, studia przypadku, analizy i interpretacje tekstów, w tym tekstów literackich oraz za pomocą prac zaliczeniowych (pisemnych prac semestralnych, testów, sprawdzianów wymagających odpowiedzi opisowych, prezentacji multimedialnych, referatów, projektów itp.), zaliczeń ustnych, egzaminów (ustnych lub pisemnych) oraz innych form ustalonych przez prowadzącego. Sposoby te dostępne są dla studentów w kartach zajęć w USOS, ponadto zakres wymagań, formę zaliczenia zajęć oraz kryteria oceny końcowej nauczyciele podają do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się określone są w Regulaminie Studiów UMCS. Metody weryfikacji nastawione są na rozwój studenta, szczególnie w zakresie kompetencji badawczych i analitycznych (na drugim stopniu – także w zakresie krytycznego myślenia). Dzięki temu studenci chętnie angażują się w projekty badawcze swoich nauczycieli oraz przygotowują teksty i publikacje naukowe, biorąc udział w konferencjach naukowych czy pracują w kołach naukowych.

Powyższy opis dotyczy również specjalności *nauczycielskiej*. Warunki i sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się są zgodne z wymogami określonymi w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, bowiem są adekwatne do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Są to referaty, prezentacje, dyskusje, pisemne

prace zaliczeniowe, projekty indywidualne i zespołowe, kolokwia pisemne, przygotowanie konspektu lekcji. Pozwalają na kształtowanie różnorodnych kompetencji stanowiących warsztat pracy nauczyciela języka polskiego.

Metody weryfikacji efektów uczenia się są ewaluowane za pomocą ankiety wypełnianej przez osoby prowadzące zajęcia i egzaminujące. Na podstawie tego badania wprowadzane są modyfikacje dotyczące realizacji zajęć, np. zmiany form i metod pracy, poszerzenia/zmiany katalogu efektów uczenia się danych zajęć, przesunięć zajęć w programie czy zakresu treści programowych. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się również poprzez ocenę zajęć dydaktycznych przez studentów. Jej wyniki są przedstawiane studentom i wykorzystywane w procesie doskonalenia programów studiów. Procedura dyplomowania jest poprawna i zawiera wszystkie wymagane elementy, służące potwierdzeniu osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Uczelnia opisała i zawarła ją we właściwej Uchwale Senatu (aktualizowanej we wrześniu 2021 roku). Uchwała dotyczy wszystkich kierunków prowadzonych na Uczelni, jednakże dzięki zaangażowaniu w realizację poszczególnych procedur odpowiednich organów odpowiedzialnych za prowadzony kierunek, można uznać, że zasady dyplomowania są typowe dla kierunku. W Uchwale określono bowiem zasady dotyczące wyboru i zatwierdzania tematów prac dyplomowych (opiniuje je Kolegium Dziekańskie, a wcześniej zatwierdzaniem tematów zajmowała się Rada Naukowa IFP), wymogi pracy dyplomowej (w tym jej strukturę), proces recenzowania itp. Tematy prac są zatem dzięki tej procedurze związane z dyscyplinami, do których kierunek został przyporządkowany, mieszczą się głównie w obszarze badań literaturoznawczych (literatura wszystkich epok, badania dramatu i teatru, nowych mediów, jak również kontekstów kulturowych oraz zagadnień teoretycznoliterackich) i językoznawczych (historii języka, współczesnego języka polskiego, folkloru i gwar, języka mediów, sprawności komunikacyjnej, językowego obrazu świata). Dodatkowo w każdym z tych obszarów prowadzone są prace badawcze studentów dotyczące edukacji polonistycznej (prace realizowane na specjalności nauczycielskiej). Analiza zarówno tematów prac dyplomowych, jak i ich zawartości potwierdza, że prace są przygotowane zgodnie z wymogami, na wysokim poziomie merytorycznym, poprawne językowo. Prace dyplomowe są też właściwie ocenione, chociaż analiza ewaluacji ocen wskazała na dominację ocen dobrych i bardzo dobrych, które są jak najbardziej uzasadnione.

Prace dyplomowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia różnią się stopniem zaawansowania metod badawczych stosowanych przez studenta. Każda praca weryfikowana jest przez Jednolity System Antyplagiatowy.

Proces dyplomowania kończy się egzaminem dyplomowym składanym przed komisją egzaminacyjną, złożoną z przewodniczącego komisji (najczęściej dyrektora lub zastępcy dyrektora IFP), promotora i recenzenta. Egzamin dyplomowy weryfikuje efekty uczenia się zdobyte w trakcie całego toku studiów, obejmując pełny zakres materiału z dyscypliny, w ramach której praca dyplomowa powstaje. Na podstawie ewaluacji procesu dydaktycznego oraz zaleceń PKA po ostatniej wizytacji kierunku, Wydziałowa Komisja ds. Jakości ustaliła, że zakres egzaminu dyplomowego jako ostatecznej weryfikacji osiągniętych w czasie studiów efektów kształcenia powinien zostać rozszerzony. Tak też się stało; sporadycznie w przypadku niektórych osób egzamin obejmował jedynie pytania dotyczące pracy.

Uczelnia określiła także zasady i tryb dyplomowania w warunkach epidemicznych w roku akademickim 2020/2021. Są to rozstrzygnięcia dotyczące wyboru przez studenta opiekuna naukowego i zgodnego z kierunkiem studiów tematu pracy dyplomowej oraz zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych, które w przypadku realizacji poza siedzibą Uniwersytetu (w związku z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się wirusa SARS–COV-2) wymagają wykorzystania technologii informatycznych, zapewniających kontrolę ich przebiegu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W bieżącym roku akademickim na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 60 osób, w tym 23 reprezentujących literaturoznawstwo i 20 – językoznawstwo, 5 – pedagogikę, 3 – psychologię, 2 – filozofię, 1 nauki o mediach oraz 6 innych osób (lektorzy języków obcych, dziennikarka radiowa, projektant stron i serwisów internetowych, grafik komputerowy). Pokazuje to właściwe proporcje między przedstawicielami najważniejszych dla kierunku dyscyplin. Niektóre osoby prowadzące zajęcia posiadają (dodatkowe) kwalifikacje zawodowe i praktyczne (np. pełnienie funkcji nauczyciela szkoły podstawowej, czynne uprawianie dziennikarstwa telewizyjnego, redakcja naukowa czasopism,

I stopień specjalizacji w biblioterapii). Kilkoro nauczycieli akademickich uzyskało dodatkowe kwalifikacje w trybie studiów podyplomowych (edytorstwo, ochrona własności intelektualnej, ewaluacja dydaktyczna i egzaminowanie, emisja głosu), kursów, warsztatów i szkoleń (Praca w środowisku wielokulturowym, Retoryka praktyczna i krytyka, Mowa ciała w praktyce z uwzględnieniem mediów, reklamy i polityki, CLARIN-PL w praktyce badawczej, Typografia i projektowanie książki).

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska posiadają udokumentowany, bardzo bogaty i aktualny dorobek w zakresie wiodących dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów, tzn. językoznawstwa i literaturoznawstwa. Dorobek ten mieści się w obrębie subdyscyplin podstawowych dla kierunku, jak językoznawstwo współczesne, historia literatury wszystkich epok, teoria literatury, ale podejmowane przez kadrę badania dotyczą także odmian i stylów języka, folkloru i gwar, gatunków mowy, języka mediów, sprawności komunikacyjnej, językowego obrazu świata, stereotypów i wartości, semantyki i pragmatyki, tekstu, frazeologii, fleksji, onomastyki, dramatu i teatru, kontekstów kulturowych literatury, ekokrytyki, teorii mitu i baśni, historii idei. W dostarczonej przez Jednostkę charakterystyce pracowników prowadzących zajęcia w bieżącym roku brakuje osób reprezentujących językoznawstwo diachroniczne.

W zdecydowanej większości wypadków obsada zajęć jest zgodna z dorobkiem naukowym nauczycieli akademickich lub ich doświadczeniem zawodowym, co pozwala na prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. W pojedynczych wypadkach dorobek naukowy czy doświadczenie zawodowe nie odpowiadają treściom programowym, celom i efektom uczenia się prowadzonych zajęć. Dotyczy to następujących zajęć: *gramatyka historyczna języka polskiego, analiza lingwistyczna tekstów średniopolskich, edytorstwo dawne, edytorstwo tekstów literackich, książka i literaturoznawstwo, gatunki dziennikarskie, nowe formy dziennikarskie, język religii*.

W skład kadry prowadzącej aktualnie zajęcia na filologii polskiej wchodzi 60 osób, w tym: 5 profesorów, 31 doktorów habilitowanych, 18 doktorów oraz 6 magistrów. Wobec aktualnej liczby studentów (w bieżącym roku akademickim 164 studentów na obu poziomach kształcenia) zarówno struktura, jak i liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska posiadają kompetencje dydaktyczne oraz bogaty i udokumentowany dorobek dydaktyczny. Na ten dorobek składają się: doświadczenie w pracy akademickiej, promotorstwo i recenzowanie prac dyplomowych na wszystkich poziomach kształcenia, opracowywanie nowych kierunków studiów i specjalności oraz autorskich programów zajęć, a także programów praktyk. Ponadto w obszarze tym mieszczą się następujące aktywności i doświadczenia:

- autorstwo podręczników akademickich i szkolnych,
- redakcja wyborów tekstów dla potrzeb dydaktyki,
- realizacja projektów edukacyjnych (np. „Nauczyciel na miarę XXI wieku”),
- tutoring,
- opieka nad kołami naukowymi oraz konferencjami studencko-doktoranckimi, organizacja obozów naukowych dla studentów,
- liczne działania promocyjne, jak: wykłady dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i średnich, konkursy, odczyty dla studentów i uczniów (również cykliczne),
- członkostwo w Komitecie Okręgowym i Głównym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego,
- opieka merytoryczna i członkostwo w jury konkursów (ortograficznych, poezji śpiewanej, literackich, „Polonista Roku”) organizowanych dla szkół,

- pełnienie roli ekspertów we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Krakowie, Instytutem Badań Edukacyjnych w Warszawie, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie, Centralną Komisją Egzaminacyjną, Mazowieckim Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli,
- stała współpraca z wydawnictwami i redakcjami czasopism o profilu metodycznym, m.in. z Wydawnictwem Naukowym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, redakcją czasopisma „Polonistyka Innowacje”, redakcją „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Paedagogica” oraz redakcją „Dydaktyki Polonistycznej”,
- współpraca z instytucjami kultury, mediami, organizacjami pozarządowymi itp.

Nauczyciele stale podnoszą swoje kwalifikacje dydaktyczne, uczestnicząc w kursach i szkoleniach. Jednocześnie warto zauważyć, że podczas rozmowy z osobami odpowiedzialnymi w Jednostce za doskonalenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku padła informacja, że dostrzegana jest konieczność szkolenia niektórych nauczycieli w zakresie stosowania nowoczesnych narzędzi informatycznych, **rekomenduje się** więc wdrożenie takich działań i uwzględnianie w polityce kadrowej tego rodzaju informacji.

Niektórzy nauczyciele prowadzący zajęcia na filologii polskiej są też przygotowani do prowadzenia zajęć w językach obcych i takie zajęcia odbywają.

Kompetencje dydaktyczne zostały potwierdzone przez analizę prac dyplomowych i etapowych. Te pierwsze wykazują zgodność tematów z efektami uczenia się kierunku studiów oraz jego zakresem wymagań i poziomem kształcenia. Z kolei w dostarczonych pracach etapowych z losowo wybranych zajęć sprawdzane są zarówno wiedza, jak i umiejętności, a stosowane metody pozwalają na ich rzetelną weryfikację. W jednym wypadku stwierdzono nie w pełni jasne kryteria przyznawania punktów, co nie zapewnia studentom klarownej informacji zwrotnej. **Rekomenduje się** uwzględnianie kompleksowej informacji zwrotnej w procesie weryfikacji efektów uczenia się, aby studenci mieli punkt odniesienia w osiąganiu postępów w procesie dydaktycznym.

Kompetencje dydaktyczne kadry zostały potwierdzone również hospitacjami. Nauczyciele akademicki w większości udowodnili umiejętność stosowania zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych metod dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, wdrażanie metod aktywizujących studentów, umożliwianie interakcji, stosowanie materiałów dydaktycznych (w tym wizualnych) uatrakcyjnających zajęcia. W jednym wypadku zastosowane metody nie sprzyjały efektywnemu wykorzystaniu czasu zajęć i nie były dostosowane do poziomu studiów. Fakty te pozwalają stwierdzić, że w większości kompetencje dydaktyczne kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć, jednak wobec zauważonej nieprawidłowości **rekomenduje się** wdrożenie działań zapewniających pełne wykorzystanie czasu zajęć i dostosowanie metod do poziomu studiów.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich są właściwe i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Ponad 75% godzin na kierunku jest prowadzonych przez nauczycieli akademickich, dla których UMCS jest podstawowym miejscem pracy, co wypełnia wymogi ustawowe.

W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela biorą udział osoby prowadzące badania naukowe w dyscyplinie odpowiadającej przedmiotowi nauczania (językoznawstwo, literaturoznawstwo), a także osoby reprezentujące pedagogikę i psychologię oraz nauczyciele akademicki z dorobkiem naukowym w zakresie dydaktyki i metodyki nauczania. Pozwala to stwierdzić, że kompetencje kadry kształcącej nauczycieli są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli.

Polityka kadrowa zapewnia utrzymanie potencjału naukowo-dydaktycznego i stworzenie możliwości jego rozwoju. Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia jest transparentny, zasadniczo uwzględnia też kompetencje merytoryczne nauczycieli akademickich, tzn.: dorobek naukowy, osiągnięcia w pracy dydaktycznej, kwalifikacje zawodowe, doświadczenie praktyczne, doświadczenie organizacyjne, wysoki poziom etyki zawodowej i umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej. Tylko w niektórych wypadkach niewłaściwie obsadzone zajęcia wskazują na nieprawidłowe wykorzystanie potencjału kadrowego.

W okresie przeniesienia zajęć na tryb zdalny nauczyciele akademicy zyskali wszechstronne wsparcie szkoleniowe (wykłady, szkolenia, warsztaty, filmy instruktażowe, webinaria, indywidualne konsultacje prowadzone przez pracowników Biura ds. Zdalnego Kształcenia oraz pracowników Biura ds. Analiz Jakości Kształcenia). Na stronie internetowej Uczelni została stworzona specjalna zakładka zawierająca materiały instruktażowe. Uruchomiono również forum dyskusyjne, gdzie można było uzyskać porady, odpowiedzi na pytania, wymienić doświadczenia związane ze zdalnym kształceniem.

Zajęcia w trybie zdalnym podlegają bieżącej ewaluacji. W semestrze letnim 2020 r. po raz pierwszy przeprowadzono ogólnouczelnianą ankietę w tym zakresie wśród studentów. W kolejnych semestrach kontynuowano monitoring, zmieniając treść ankiety i dostosowując ją do zmienionych warunków kształcenia. Prowadzący zajęcia prowadzili ewidencję zajęć, monitorowali realizację efektów uczenia się, wnioski końcowe zawierali w arkuszach „Monitorowanie i bieżąca weryfikacja zakładanych efektów uczenia się” oraz w ankietach autoewaluacyjnych. Wewnętrzny monitoring zajęć zdalnych odbywa się też na Wydziale. Wyniki ankiet omawiane są na poziomie Wydziału i skutkują niezbędną modernizacją sprzętu oraz wdrażaniem szkoleń. Monitorowanie zadowolenia studentów i kadry z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego przeprowadzano na poziomie ogólnouczelnianym w postaci ankiety. Rozmowa z kadrą i studentami nie ujawniła żadnych kłopotów wynikających z kształcenia na odległość.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem. Wykorzystywane w tym celu narzędzie to przeprowadzana po każdym semestrze anonimowa ankieta elektroniczna składająca się z 9 zagadnień, zawierająca też miejsce na dodatkowe uwagi. Ankieta obejmuje ocenę możliwości zdobycia nowej wiedzy lub umiejętności, stosowanych metod pracy, sposobu komunikacji nauczyciela, kultury osobistej, sposobu stawiania wymagań wobec studentów, punktualnego odbywania zajęć, dostępności nauczyciela podczas konsultacji. Skala ocen do ankiety obejmuje zakres od 1 (ocena najniższa) do 6 (ocena najwyższa).

Inną formą oceny pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych, doktorantów oraz pracowników spoza Jednostki prowadzących zajęcia na filologii polskiej są hospitacje zajęć, prowadzone również w trakcie zajęć zdalnych. Pracownicy samodzielni podlegają hospitacjom raz w roku, młodszy pracownicy – raz w semestrze. Ocenie podlegają: założone cele, treści umożliwiające realizację celów, adekwatność wykorzystanych metod i form, osiągnięte przez studentów efekty. Wynikiem hospitacji zajęć jest ocena (wyróżniająca, pozytywna lub negatywna), z którą prowadzący zajęcia ma możliwość się zapoznać i ustosunkować się do niej, ewentualnie złożyć od niej odwołanie. Szczegółowa procedura hospitacji zajęć została określona stosownymi przepisami.

Nauczyciele akademicy podlegają obowiązkowej okresowej ocenie pracowniczej obejmującą okres trzech lat. Ocenie podlega działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna. Uwzględnia się w niej ocenę wynikającą z ocen studentów.

Wyniki przeprowadzonych ogólnouniwersyteckich badań ankietowych w zakresie jakości kształcenia, ale także informacje płynące z hospitacji zajęć, są analizowane i opracowywane w formie raportów

przedkładanych Dziekanowi, który na ich podstawie podejmuje decyzje o doposażeniu sprzętowym lub szkoleniach. Te działania poskutkowały np. wykupieniem licencji do zaawansowanego narzędzia informatycznego weryfikującego stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także szkoleniami choćby z zakresu komunikacji pracowników ze studentami, IFP dla swoich pracowników zorganizował lekcje koleżeńskie z pracownikami pedagogiki dotyczące doboru metod kształcenia.

Polityka kadrowa zapewnia utrzymanie potencjału naukowo-dydaktycznego i stwarza możliwości systematycznego jej rozwoju. Rozwój kadry prowadzącej kształcenie na kierunku filologia polska jest zrównoważony i trwały. Nauczyciele akademicki regularnie podnoszą swoje kwalifikacje naukowe, uzyskując kolejne stopnie i tytuły. W latach 2016–2021 tytuły profesorskie otrzymały 2 osoby, stopień naukowy doktora habilitowanego 7 osób, doktora – 5.

Uczelnia wspiera rozwój kadry przez system Nagród Rektora UMCS (za wysoko punktowane publikacje, za działalność dydaktyczną i organizacyjną) oraz procedury awansowe, wreszcie – finansowe wspieranie projektów mających znaczenie z punktu widzenia ewaluacji Jednostki z budżetu Instytutu, konferencji, udzielanie urlopów naukowych.

W Uczelni obowiązuje Regulamin antymobbingowy oraz Kodeks Etyki Nauczyciela Akademickiego UMCS obejmujący sferę postawy nauczyciela jako badacza, dydaktyka i wychowawcy. Polityka kadrowa obejmuje systemowy mechanizm rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkie formy dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. W Uczelni jest także aktualnie opracowywany podręcznik antydyskryminacyjny oraz Strategia Odpowiedzialności Społecznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w większości zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Polityka kadrowa zasadniczo zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących obsady niektórych zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zapewnienie prawidłowej obsady zajęć związanych z językoznawstwem diachronicznym i blokiem zajęć edytorskich oraz medialnych.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości w obsadzie zajęć.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Bazę dydaktyczną dla ocenianego kierunku zapewnia Wydział Filologiczny mieszczący się w nowoczesnym i dobrze wyposażonym budynku. Zajęcia odbywają się na 2. piętrze gmachu Nowej Humanistyki UMCS, ponadto studenci i nauczyciele akademicy mają dostęp także do innych sal w tym samym budynku oraz w bezpośrednio sąsiadującym z nim (zespole łącznikiem), odnowionym gmachu Starej Humanistyki. Do wyłącznej dyspozycji Instytutu Filologii Polskiej jest 7 sal dydaktycznych.

Kierunek dysponuje 2 pracowniami komputerowymi z odpowiednią do liczby studentów liczbą stanowisk wyposażonych w świeżo wymieniony, wysokiej klasy sprzęt oraz nowe licencjonowane oprogramowanie, a także rzutnik multimedialny, amplifikser, skanery, kamery i dyktafony cyfrowe, dostępem do Internetu. W 5 salach wykładowych znajduje się zamontowany na stałe sprzęt multimedialny (projektor, urządzenie nagłaśniające, głośniki). Instytut może korzystać także z dużej i wyposażonej w sprzęt multimedialny sali konferencyjnej. Do procesu kształcenia studenci i pracownicy filologii polskiej mają do dyspozycji również dwie aule, które w razie potrzeby można połączyć i stworzyć przestrzeń dla ponad 400 osób. Sale dydaktyczne różnej wielkości w większości są wyposażone w projektory multimedialne. Studenci mają dostęp do pomieszczeń dydaktycznych również poza godzinami zajęć, wystarczy o to zawnioskować do Dyrekcji IFP lub Dziekana Wydziału Filologicznego.

Ponadto studenci filologii polskiej odbywają zajęcia w Centrum Kultury Fizycznej, gdzie mają do dyspozycji basen, korty tenisowe, hale sportowe. W ramach specjalności *redaktorsko-medialnej* wykorzystuje się nowoczesną infrastrukturę, którą dysponują media uniwersyteckie: Akademickie Radio Centrum UMCS, Telewizja Akademicka TV UMCS, Akademickie Centrum Kultury i Mediów UMCS „Chatka Żaka”.

Co do zasady uczelnia zapewnia nowoczesny sprzęt komputerowy oraz aktualne oprogramowanie do niego niezbędne do prowadzenia zajęć dydaktycznych i działalności naukowej.

Na terenie całej Uczelni dostępna jest bezpłatna bezprzewodowa sieć EDUROAM. Potrzebom dydaktycznym (zajęcia w trybie synchronicznym i umieszczanie materiałów dydaktycznych w wersji elektronicznej) służy od 2004 r. Wirtualny Kampus UMCS oraz (od marca 2020 r.) bezpłatny pakiet zapewniający dostęp do platformy umożliwiający kształcenie zdalne w czasie synchronicznym i asynchronicznym.

Wykorzystywana w procesie dydaktycznym infrastruktura jest wystarczająca zarówno w odniesieniu do liczby grup studenckich, jak i ich liczebności, liczba stanowisk w pracowniach komputerowych umożliwia prawidłową realizację zajęć, pozwala też na indywidualną pracę studentów. Kształcenie na kierunku filologia polska nie wymaga specjalistycznych pracowni ani oprogramowania. Wyjątek stanowią proponowane na kierunku specjalności: *nauczycielska* i *redaktorsko-medialna* oraz *wydawnicza*. Dla tej pierwszej ważnym narzędziem wykorzystywanym w przyszłym zawodzie są tablice multimedialne. W dostarczonej dokumentacji (zdjęcia i film) brakuje poświadczenia tego faktu. Ponadto studenci nie potwierdzili, by mieli okazję się zapoznać z tablicami multimedialnymi podczas zajęć czy w czasie praktyk. Zważywszy, że w Jednostce jest realizowany projekt „Nauczyciel na miarę XXI wieku”, **rekomenduje się** aktywne wykorzystanie tego rodzaju sprzętu oraz pozyskanie specjalistycznych programów edukacyjnych wykorzystywanych w edukacji szkolnej z użyciem tablicy multimedialnej, aby zapewnić znajomość nowoczesnych środków dydaktycznych przyszłym nauczycielom. Na zajęciach specjalności *redaktorsko-medialnej* oraz *wydawniczej* w celu osiągnięcia efektów uczenia się korzysta się z ogólnodostępnych narzędzi informatycznych, aplikacji internetowych, a także infrastruktury uczelnianych mediów, wykorzystuje się również program do składu i edycji tekstu, do którego zakupiono odpowiednią liczbę licencji.

Do dyspozycji studentów kierunku jest Biblioteka Główna UMCS znajdująca się w bliskim sąsiedztwie Wydziału Filologicznego. Ponadto w tym samym budynku, w którym mieści się Instytut Filologii Polskiej, znajduje się specjalistyczna Biblioteka Wydziału Humanistycznego z czytelnią wyposażoną w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Są one komfortowe w użytkowaniu również dla studentów z niepełnosprawnościami ruchu. Zasoby biblioteczne są dostępne tradycyjnie (księgozbiór magazynowy i książki w tzw. wolnym dostępie) w dogodnych godzinach (poniedziałek od 11.00 do 20.00, wtorek-piątek od 8.00 do 20.00, sobota 8.00-15.00). Za niedogodne uznali studenci czas realizacji zamówień magazynowych, które złożone po 12.00 danego dnia są realizowane dopiero nazajutrz, mały limit wypożyczeń, co jest uciążliwe zwłaszcza w trakcie pisania prac dyplomowych, wreszcie niemożność zamówienia więcej niż 3 książek magazynowych za jednym razem. **Rekomenduje się** uwzględnienie potrzeb studentów w tym względzie. Biblioteka jest dobrze przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich funkcjonują: bezkolizyjne wejście do Biblioteki Głównej UMCS, pochylnia między starszym i nowym gmachem Biblioteki, elektryczna platforma prowadząca do Czytelni Wolnego Dostępu, windy, odpowiednio dostosowane toalety na parterze nowego budynku. Brakuje jednak specjalnych stanowisk komputerowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością ruchową. **Rekomenduje się** zapewnienie takich stanowisk. Osoby z dysfunkcją wzroku mają do dyspozycji 4 stanowiska komputerowe z programami udźwiękowiającymi i powiększającymi oraz klawiaturą i myszką przeznaczonymi dla osób słabowidzących. Ponadto pracownicy Oddziału Udostępniania Zbiorów są przeszkoleni w zakresie pomocy użytkownikom z dysfunkcją słuchową, ruchową, autyzmem i zaburzeniami osobowościowymi. Biblioteka reaguje pozytywnie na indywidualne potrzeby osób z niepełnosprawnościami, ale nie przewidziano systemowych rozwiązań dotyczących np. limitów wypożyczeń czy też długości czasu wypożyczeń. **Rekomenduje się** wprowadzenie takich udogodnień, aby zapewnić studentom z niepełnosprawnościami komfortowe korzystanie z zasobów bibliotecznych. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Jednostki oraz miejsc, w których przeprowadzane są praktyki zawodowe przygotowujące do zawodu nauczyciela, są zgodne z wymogami zawartymi w ustawowo określonych standardach kształcenia.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna są w dobrym stanie technicznym oraz odpowiadają wymaganiom określonym w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy,

przeciwpożarowych i ochrony środowiska. Należyty stan techniczny zapewnia bezpieczne użytkowanie budynków.

W budynku, w którym odbywają się zajęcia, zapewniono udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi: podjazdy, wejścia z poziomu gruntu, windy i odpowiednio dostosowane toalety. Jedna z wind posiada odpowiedni system dźwiękowy i oznaczenie w alfabecie Braille'a. Korytarze i wejścia do sal mają szerokość umożliwiającą przejazd wózków inwalidzkich. Tabliczki na drzwiach do sal wykładowych i gabinetów, w których odbywają się konsultacje, posiadają opisy w alfabecie Braille'a. Budynki Jednostki zostały też wyposażone w mapy reliefowe Miasteczka Akademickiego. Przy wejściach do budynków wyznaczono miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami.

Biblioteka Filologiczna oferuje blisko 58 tys. książek w wersji papierowej przeznaczonych dla kierunku filologia polska oraz w dostępie bezpośrednim 19 czasopism o profilu polonistycznym i kulturowym. Piśmiennictwo obejmuje tytuły z dyscyplin podstawowych dla kierunku, tzn. językoznawstwa i literaturoznawstwa. Księgozbiór zawiera również tytuły z zakresu pedagogiki i psychologii niezbędne w kształceniu nauczycieli. W ramach wolnego dostępu do półek biblioteki usytuowane zostały wydzielone zbiory książek poświęconych specjalnościom: *redaktorsko-medialnej* (komunikacja; media; dziennikarstwo, prasa; reportaż; reklama; radio, TV; erystyka, perswazja) oraz *wydawniczej* (e-edycerstwo, edycerstwo naukowe i popularne, redagowanie tekstów i typografia, historia książki i liternictwa).

Biblioteka udostępnia też liczne bazy online, w tym światowe zasoby informacji naukowej (spośród przydatnych dla kierunku: Academic Research Source eBooks, Academic Research Source eJournals, Academic Search Ultimate, Baza Biogramów Biblioteki Jagiellońskiej, Bibliografia Bara, Bibliografia Etnografii Polski, Bibliografia Lubelszczyzny, Cambridge Journals, CEEOL, CEJSH, De Gruyter, IBUK Libra i inne). Dostępny jest też serwis A do Z. Zagraniczne czasopisma dostępne w UMCS oferujący dostęp do ponad 30 tys. tytułów czasopism zagranicznych. Studenci i pracownicy mają też dostęp do platformy Academica, która umożliwia korzystanie ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

Studenci filologii polskiej mogą ponadto korzystać ze zbiorów Pracowni „Archiwum Etnolingwistyczne” dysponujące: 1) unikalną bazą danych FOLBAS, zawierającą pieśni i wiersze z „Dzieł wszystkich” Oskara Kolberga; 2) bazą danych KAR-KOL, dokumentującą ponad 6 tysięcy kolęd; 3) zbiorami nagrań terenowych (ok. 1800 nośników – taśm szpulowych, kasetowych, w dużej części skopiowanych na płyty CD; 50 taśm video) i ich transkrypcjami; 4) kartoteką Słownika stereotypów i symboli ludowych; 5) kartoteką Polskiego słownika aksjologicznego; 6) pakietem nagrań z zakresu oral history (124 taśmy i 1250 stron transkrypcji). W zakładzie Historii Języka i Dialektologii mają do dyspozycji materiały (nagrania i mapy) do: 1) Słownika gwar Lubelszczyzny; 2) niepublikowanego Atlasu gwar Lubelszczyzny. W zasobach bibliotecznych znajduje się literatura zajęć polecana studentom przez nauczycieli akademickich. Studenci zgłosili jednak, że zwłaszcza w odniesieniu do podstawowych dla zajęć podręczników Biblioteka nie dysponuje wystarczającą liczbą egzemplarzy. **Rekomenduje się** zatem uzupełnienie zasobów bibliotecznych w porozumieniu ze studentami lub znalezienie rozwiązań, które zapewnią studentom swobodny dostęp do podręczników w czytelnich bibliotecznych.

Księgozbiór jest stale uzupełniany.

Zasoby biblioteczne co do aktualności i zakresu tematycznego umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację zajęć. Księgozbiór, na który składają się także podręczniki i teksty wskazane przez prowadzących zajęcia jako literatura zalecana w sylabusach, stale się rozwija, jest aktualny, ale liczba egzemplarzy nie zawsze jest dostosowana potrzeb osób studiujących na kierunku filologia polska, co może utrudniać proces uczenia się.

Przeglądy infrastruktury dydaktycznej oraz zasobów bibliotecznych dokonywane są stale przez odpowiedzialne za ich funkcjonowanie osoby na stanowiskach funkcyjnych. Baza dydaktyczna jest oceniana przez dziekana Wydziału i dyrektora Instytutu, we współpracy z pracownikami administrującymi obiektami. Odbywa się to przed rozpoczęciem każdego semestru. Procedura przewiduje udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów w okresowych przeglądach oraz wykorzystanie wyników przeglądów do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Aktualizacja zasobów bibliotecznych odbywa się we współpracy z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i studentami. Mogą oni składać propozycje zakupu tytułów potrzebnych do badań i w dydaktyce za pomocą specjalnego formularza „Propozycja zakupu książek” dostępnego na stronie internetowej Biblioteki.

Jeszcze przed wybuchem pandemii w Uczelni stosowano wspierająco metody i techniki kształcenia na odległość, wykorzystując w tym celu Platformę Wirtualny Kampus. Od momentu powstania w 2004 roku jest on stale wzbogacany o nowe narzędzia i możliwości, a w jego doskonaleniu są uwzględniane uwagi zarówno pracowników, jak i studentów pozyskiwane w drodze ankiet. W momencie przejścia na nauczanie zdalne w związku zapobieganiem rozszerzania się Covid-19 kształcenie mogło być realizowane z wykorzystaniem różnych platform e-learningowych. Od roku 2020/2021 Uczelnia zapewniła nauczycielom akademickim i studentom dostęp do bezpłatnego oprogramowania umożliwiającego prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość, zarówno w czasie synchronicznym, jak i asynchronicznym. Stan infrastruktury i oprogramowania wykorzystywanego w kształceniu zdalnym jest stale monitorowany. W efekcie w bieżącym roku akademickim zostały złożone propozycje wzbogacenia infrastruktury i księgozbioru.

W wypadku zgłaszanych przez studentów braków sprzętowych Wydział zapewnia stanowiska komputerowe niezbędne do realizacji procesu kształcenia. Studenci potwierdzili, że zarówno w dobie pełnego kształcenia zdalnego, jak i po powrocie do zajęć stacjonarnych są im udostępniane materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej za pośrednictwem platform wykorzystywanych do kształcenia zdalnego.

W okresowych przeglądach infrastruktury zapewniony jest udział zarówno nauczycieli akademickich, jak i studentów. Wnioski z przeprowadzanych ankiet służą doskonaleniu bazy dydaktyczno-naukowej. Z wypowiedzi studentów wynika, że ich zgłoszenia niedostatecznej liczby egzemplarzy podręczników w zasobach bibliotecznych nie spotykają się z odpowiednią reakcją. **Rekomenduje się** uwzględnianie opinii studentów w doskonaleniu zasobów bibliotecznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak

również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym kierunku filologia polska wynika z przyjętej koncepcji i celów kształcenia. Ich realizację wspierają kontakty z celowo dobranymi instytucjami zewnętrznymi, które dzięki profesjonalnej kadrze, nowoczesnej infrastrukturze i innowacyjnym działaniom sprzyjają kształtowaniu modelu absolwenta wyposażonego nie tylko w wiedzę, kompetencje społeczne, ale i praktykę niezbędną do wykonywania zawodu (adekwatnie do specjalności), gwarantującą zatrudnienie na wymagającym i zmieniającym się rynku pracy. Współpraca jest prowadzona systematycznie i przybiera różne formy: od organizacji praktyk, staży, wolontariatów, realizacji prac dyplomowych po prowadzenie zajęć przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, weryfikację efektów uczenia się, analizę potrzeb rynku pracy i losów absolwentów. Zasięg działalności instytucji współpracujących ma charakter regionalny i lokalny. Stałą formę współpracy stanowi organizacja konferencji z publikowanymi materiałami pokonferencyjnymi (np. Nauka bez barier) oraz wspólne wydawanie publikacji jubileuszowych lub monografii. Szczególnie ważny obszar współpracy kierunku z interesariuszami zewnętrznymi stanowi dydaktyka dotycząca zarówno studentów (uczestnictwo w stażach, praktykach, projektach, organizacjach konkursów), jak i środowisk szkolnych w regionie (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe), stanowiące przyszłe miejsca pracy absolwentów specjalności *nauczycielskiej*. Działania w tym zakresie umożliwiają studentom doskonalenie umiejętności upowszechniania wiedzy naukowej wśród różnych grup odbiorców i zastosowania jej w życiu społecznym oraz sprzyjają powiązaniu modelu kształcenia uniwersyteckiego z modelem kształcenia szkolnego. Świetny przykład

powyższego stanowi zrealizowany projekt „Modelowa Szkoła Ćwiczeń w Lublinie”, dotyczący rozwoju dydaktyki, w tym nabywania: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów UMCS, a jednocześnie doskonalący kadrę nauczycielską szkół, który przyczynił się do lepszego przygotowania studentów do pracy w zawodzie. Współpraca w obszarze dydaktyki dotyczy również projektowania, realizacji i doskonalenia programów studiów. Przedstawiciele kierunku filologia polska okresowo lub stale współpracują z wieloma interesariuszami zewnętrznymi o zasięgu ogólnopolskim (np. Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie), regionalnym (np. Muzeum Stefana Żeromskiego w Nałęczowie, szkoły) oraz lokalnym (np. TVP3 Lublin, Akademickie Radio Centrum). Z wieloma z nich zawarto umowy o współpracy w zakresie: opiniowania programów, diagnozowania potrzeb rynku pracy oraz przyjmowania studentów na praktyki zawodowe. W celu zaangażowania przedstawicieli instytucji w kształtowanie procesu dydaktycznego oraz modelu absolwenta zgodnie z potrzebami rynku pracy powołano w 2014 roku Radę Pracodawców przy Wydziale Humanistycznym UMCS. W dokumencie „Powiązania Wydziału Humanistycznego UMCS z Otoczeniem Zewnętrznym” określono: cele współpracy (wymiana informacji, inicjowanie wspólnych działań), obszary współpracy (naukowo-badawczy, edukacyjny i promocyjny) oraz podejmowane w ich zakresie działania, a także zasady współpracy. Kontakty z Radą Pracodawców są systematyczne, nie zawieszono ich także w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni, odbywały się online konsultacje z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego (szczególnie dyrektorów szkół i przedstawicieli wydziałów oświaty) wpłynęły na dokonanie zmian w programie studiów wprowadzając na specjalności *nauczycielskiej* dodatkowe zajęcia: *literatura dla młodego czytelnika, uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkole podstawowej, komunikacja w dydaktyce, ewaluacja w pracy polonisty, regionalne dziedzictwo językowo-kulturowe oraz podstawy glottodydaktyki*. Powyższe zmiany stworzyły warunki do wzmocnienia kompetencji studentów niezbędnych w pracy nauczyciela polonisty. Dobór współpracujących, licznych instytucji zewnętrznych jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany oraz koncepcją i celami kształcenia. Stałą formę współpracy stanowi organizacja praktyk zawodowych (np. w szkołach, wydawnictwach, mediach, ośrodkach kultury, muzeach) i wolontariatów (np. Muzeum Literatury w Nałęczowie-Majówka z Panem Prusem). Na kierunku filologia polska funkcjonuje system współpracy z wieloma, angażującymi się w różne formy współdziałania instytucjami (adekwatnymi do kierunku), wynikający z koncepcji kształcenia, ale i opierający się na absolwentach kierunku, zajmujących kierownicze stanowiska i chętnie współpracujących ze środowiskiem akademickim. Należy podkreślić, że stosunkowo często zatrudniają absolwentów filologii polskiej w kierowanych przez siebie instytucjach. Powiązaniu znajomości rynku pracy z celami kształcenia kierunku służy zatrudnianie specjalistów-praktyków z instytucji zewnętrznych jako wykładowców prowadzących zajęcia oraz proponowanie studentom tematów prac dyplomowych związanych z potencjalnymi miejscami pracy; z zestawienia 83 prac z ostatnich 3 lat 10 z nich dotyczyło takich tematów (np. „Nowe media w edukacji polonistycznej uczniów szkoły podstawowej”). Analizowanie i opiniowanie przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych (wykładowców, specjalistów z zakładów pracy) programu studiów oraz weryfikacja efektów uczenia się gwarantuje osiągnięcie założonych efektów uczenia się i wykorzystania ich na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Pracodawcy uczestniczą w ocenie efektów uczenia się w kilku formach: poprzez opinie i oceny studenckich praktyk zawodowych, opinie wykładowców-praktyków, opinie partnerów realizowanych wspólnie projektów oraz badanie losów absolwentów (przeprowadzane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia z wykorzystaniem danych z serwisu ELA (monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów)).

Systematycznie przeprowadzane są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do skutku wprowadzanych zmian w programie studiów, stopnia spełniania oczekiwań praktyk przez studentów i pracodawców, form współpracy i jej wpływu na osiąganie przez studentów efektów uczenia się oraz pozyskiwania miejsc pracy przez absolwentów. W wyniku tych przeglądów poszerzono listę instytucji zewnętrznych współpracujących z kierunkiem.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku filologia polska prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w zakresie projektowania, realizacji i doskonalenia programu studiów. Przejawem tej współpracy są zmiany w programie studiów, prowadzące do poszerzenia umiejętności zawodowych studentów poprzez dodatkowe zajęcia kształcące umiejętności specjalistyczne oraz wysokiej jakości praktyki zawodowe powiązane ze specjalnościami. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym podlegają systematycznym ocenom, także z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku filologia polska wyraża się w kształceniu językowym studentów w ramach lektoratów, międzynarodowej mobilności kadry naukowo-dydaktycznej i studentów oraz realizacji przedsięwzięć z partnerskimi jednostkami z zagranicy, a także w obcojęzycznych publikacjach w zagranicznych czasopismach i monografiach naukowych. Część kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku posiada wysokie kompetencje w zakresie posługiwania się językami obcymi, co jest wykorzystywane w procesie kształcenia, choć nie w ramach filologii narodowej.

Studenci podnoszą kwalifikacje językowe na lektoratach (zgodnie z wymogami na I stopniu studiów osiągają poziom B2, na II – B2+). Osoby zainteresowane mogą przystąpić do egzaminu certyfikowanego. Studenci mają też okazję korzystać z oferty zajęć ogólnouczelnianych prowadzonych w językach obcych.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia dokonuje się także dzięki wymianie dydaktycznej studentów i wykładowców w ramach programu Erasmus+, umów bilateralnych, indywidualnych zaproszeń do zagranicznych instytucji akademickich.

Studenci filologii polskiej mogą korzystać z semestralnych częściowych studiów zagranicznych w 7 uczelniach partnerskich (łącznie 18 miejsc), są to uniwersytety w Budapeszcie, Ołomuńcu, Pradze, Ostawie, Cluj–Napoca, Jenie, Wilnie. Na pokrycie kosztów aprowizacyjnych w miejscu docelowym zakwalifikowane osoby otrzymują indywidualne wsparcie Komisji Europejskiej, z budżetu Programu PO WER. Mimo corocznych spotkań organizacyjno-informacyjnych w ocenianym okresie zaledwie dwoje studentów skorzystało z tej oferty 2019 – Rumunia, 2020 – Węgry), co Jednostka tłumaczy zmniejszaniem się liczby studentów na kierunku. Świadomość tych czynników skutkuje promowaniem oferty programu Erasmus+ wśród studentów filologii polskiej. W ramach programu „Polonista” finansowanego ze środków NAWA wdrożono także akcję promocyjną dla studentów z całego świata zachęcającą do studiowania na filologii polskiej.

Nauczyciele akademicki wykazują dużą aktywność międzynarodową. Ma ona po pierwsze charakter indywidualny i zyskuje wyraz w organizowaniu konferencji międzynarodowych, udziale w konferencjach zagranicznych, licznych wykładach zamawianych w Rosji, Niemczech, Czechach, Serbii, Belgii, recenzowaniu artykułów złożonych do druku w zagranicznych czasopismach naukowych w Czechach i w Chorwacji, członkostwie w zagranicznych radach redakcyjnych czasopism, komitetach naukowych. Po drugie aktywność międzynarodowa przybiera postać zinstytucjonalizowaną. Przejawia się ona w korzystaniu z programu Erasmus+. W ocenianym okresie 5 pracowników odbyło cykle wykładów (również w języku angielskim) w Rumunii, Hiszpanii i na Węgrzech. Bogaty jest również obcojęzyczny dorobek publikacyjny kadry (niemal 50 w ocenianym okresie). Godne podkreślenia jest umiędzynarodowienie wydawanego przez UMCS czasopisma „Etnolingwistyka” przez jego tłumaczenie na angielski w ramach grantu NPRH.

Ważnym rezultatem procesu umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest projekt „Język polski ponad granicami” realizowany we współpracy z Uniwersytetem Regionalnym Północno-Zachodniego Stanu Rio Grande do Sul (UNIJUI) w Brazylii, a finansowany ze środków NAWA. Jego celem jest wsparcie polskiej mniejszości w zachowaniu tożsamości narodowej, doskonaleniu umiejętności posługiwania się językiem polskim i budowaniu poczucia więzi z polską kulturą. Biorą w nim udział również studenci.

Od r. ak. 2021/2022 w IFP jest też realizowany we współpracy z Uniwersytetem Palackiego w Ołomuńcu (Czechy) projekt dydaktyczny „Obraz świata i człowieka w świetle polszczyzny dawnej i współczesnej” (finansowany przez NAWA), w którego ramach zaplanowano seminarium i warsztaty (etno)lingwistyczne dla studentów i doktorantów filologii polskiej w Ołomuńcu, w tym również w ramach mobilności zdalnej, co jest odpowiedzią na sytuację pandemiczną.

Umiędzynarodowienie kierunku zyskuje wyraz również w studiach i stażach studentów z zagranicy (w ocenianym okresie przyjezdnych stypendystów było 11). W bieżącym roku akademickim wdrożono projekt Klub Polonisty Zagranicznego, są to cotygodniowe zajęcia wyrównawcze dla cudzoziemców prowadzone przez nauczycieli akademickich w ramach wolontariatu.

Uczelnia wspiera mobilność pracowników, a także prowadzenie zajęć w językach obcych, przyznając dodatkowe punkty w karcie okresowej oceny pracownika oraz premiując finansowo.

W Jednostce prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia przez ogólnowydziałowego koordynatora oraz na poziomie ogólnouczelnianym. Obejmują one skalę, zakres i zasięg aktywności międzynarodowej nauczycieli i studentów. Ponadto w karcie oceny pracownika znajduje się rubryka dotycząca mobilności. Działania monitorujące wpływają na intensyfikację stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. W dokonywaniu oceny nie biorą udziału studenci, wobec czego **rekomenduje się** włączenie studentów w proces oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, jednak bez udziału studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia oferuje studentom wsparcie w uczeniu się, a także rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym. Jest one dostosowane do specyfiki studiów i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Przybiera ono zróżnicowane formy i wykorzystuje współczesne technologie w procesie kształcenia, co jest niezbędne w momencie ograniczonego działania Uczelni.

W procesie uczenia się studenci są wspierani przede wszystkim przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć dydaktycznych i indywidualnych konsultacji odbywających się w sposób regularny w wyznaczonym terminie (minimum 2h w tygodniu w dwóch różnych dniach; informacje o konsultacjach, służbowy adres mailowy są dostępne na stronie profilu pracownika oraz na tablicy informacyjnej umieszczonej przy gabinecie pracownika w budynku WH i WFIS) oraz – w zależności od zgłoszonych potrzeb – w innym terminie dostosowanym do możliwości studenta. Oprócz bezpośredniego kontaktu studenci mogą porozumiewać się z nauczycielami także za pośrednictwem poczty elektronicznej, USOS, komunikatorów platform do nauczania zdalnego (Teams i Wirtualny Kampus UMCS). W okresie zawieszenia kształcenia stacjonarnego te formy komunikacji były podstawowymi kanałami kontaktu.

UMCS zbudował system wszechstronnego wsparcia różnych grup studentów, działający na różnych poziomach jego struktury: ogólnouczelnianym, wydziałowym, instytutowym. Na poziomie ogólnouczelnianym działa system stypendialny, który wspiera studentów materialnie. Mogą oni

korzystać z różnych form stypendiów: socjalnego, dla niepełnosprawnych, zapomogi, a także motywującego do osiągania lepszych wyników w nauce i działalności naukowej, artystycznej, sportowej – tzw. Stypendium Rektora. W latach 2016-2021 pozytywnie rozpatrzono ponad 100 wniosków studentów filologii polskiej złożonych o stypendium za wyniki w nauce i inne osiągnięcia – przyznano 52 stypendia studentom I stopnia studiów, 27 – studentom II stopnia, 36 – studentom III stopnia. Dodatkowo (od 2017 roku) najlepsi studenci mogą otrzymać stypendium ze specjalnie wydzielonego w UMCS Własnego Funduszu Stypendialnego (w latach 2017-2021 beneficjentami było 4 studentów filologii polskiej: studiów I stopnia – 2 osoby, II i III stopnia po 1 osobie), Stypendium Marszałka Województwa Lubelskiego, Stypendium Ministra Edukacji i Nauki, stypendia zagraniczne. Uczelnia dedykuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. W ramach instytutu z udziałem studentów ocenianego kierunku studiów, działają zróżnicowane koła naukowe. Koła te posiadają pełne wsparcie decydentów uczelni w zakresie finansowym oraz organizacyjnym co pozwala im na niezakłócone działanie. Członkowie kół naukowych mają zapewnioną siedzibę, finansowanie oraz wsparcie opiekuna koła naukowego. W latach 2016-2021 uczestniczyli w 59 ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych, publikowali swoje prace w monografiach zbiorowych (47 rozdziałów) i czasopismach naukowych (98 tekstów, w tym 56 w czasopismach punktowanych wg stanu w roku publikacji).

Na kierunku uwzględnia się zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej. Wsparcie obejmuje działalność Biuro Rozwoju Kompetencji, które ma w swojej ofercie zarówno warsztaty, jak i indywidualne konsultacje zawodowe. Jednostka informuje również o ofertach pracy i praktyk studenckich. Na wizytowanym kierunku zapewnia się także wsparcie w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość poprzez przesyłane pakiety informacyjne przesyłane studentom, szkolenia oraz oferowane indywidualne konsultacje.

Szczególą troską otaczane są osoby z niepełnosprawnościami oraz znajdujące się w kryzysie zdrowia psychicznego. Na poziomie ogólnouniwersyteckim funkcjonują: Zespół ds. Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, które prowadzą działania ukierunkowane na integrację osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem akademickim, wyrównywanie szans edukacyjnych, likwidowanie barier oraz przeciwdziałanie wykluczeniu. Studenci z orzeczoną niepełnosprawnością mogą korzystać z wielu form wsparcia, takich jak np. transport, pomoc asystenta lub tłumacza języka migowego w czynnościach związanych ze studiowaniem. Z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych jest też skonstruowany i stale rozwijany serwis internetowy uczelni. Serwis spełnia podstawowe wytyczne opisane przez standard WCAG 2.1 – poziomy A oraz AA, jak również poszczególne wymogi z poziomu AAA. Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów UMCS systematycznie organizuje szkolenia dla osób prowadzących zajęcia dydaktyczne w zakresie różnych form wsparcia studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Uczelnia zaproponowała studentom skuteczny system obsługiwanie studenckich spraw w zakresie skarg i wniosków. Uwzględnia on zarówno przyjęcie sprawy, jej poprowadzenie poprzez analizę i podjęcie działań, a także poinformowanie odpowiednich osób o przyjętych rozwiązaniach. Większość spraw studenckich może być rozwiązana za pośrednictwem USOS. Uczelnia dedykuje studentom wsparcie w zakresie obsługi administracyjnej, prowadzonej przez kadrę wspierającą proces nauczania i uczenia się. Obsługa administracyjna prowadzona jest zarówno w formie tradycyjnej, jak w i czasie pandemii, w formie zdalnej. Studenci mają możliwość stałego kontaktu z pracownikami dziekanatu

poprzez USOS oraz drogą mailową, adresy mailowe każdego z nauczycieli są bowiem dostępne są na stronie internetowej Uczelni.

Uczelnia dedykuje wsparcie dla samorządności studenckiej, zorganizowanej na Wydziale. Nawiązane partnerskie relacje pozwalają władzom Uczelni poznawać oczekiwania studentów kierunku i odpowiednio profilować wsparcie. Samorządowi studenckiemu zapewniona jest organizacyjne wsparcie ich działalności, również dotyczące finansowania jego działalności.

Uczelnia nie w pełni realizuje wsparcia w zakresie bezpieczeństwa studentów. Analizując sytuację należy wskazać, że studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag, poprzez przyjętą do tego, opisaną drogę. Studenci I roku studiów są edukowani w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, etyki i odpowiedzialności dyscyplinarnej – odbywają szkolenia obowiązkowe (online), w ramach których omawiane są kwestie dotyczące zagrożeń lub naruszeń bezpieczeństwa (przewinień dyscyplinarnych), które skutkują uruchomieniem postępowań dyscyplinarnych. Brakuje jednak informowania studentów starszych lat, że w sprawie zagrożeń, mają wykorzystywać właśnie taką drogę kontaktu. **Rekomenduje się** również przeprowadzanie akcji informacyjnych, które mają promować przeciwdziałanie dyskryminacji i pokazywać mechanizmy zapewniania bezpieczeństwa studentom.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci. Ankietyzacja obejmuje skuteczność systemu motywacyjnego, poziomu zadowolenia studentów. Przeglądy obejmują także monitorowanie wsparcia w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz zadowolenia z narzędzi kształcenia zdalnego. Dodatkowo studenci uczestniczą w cyklicznych spotkaniach z opiekunami lat, prodziekanem ds. studenckich czy dziekanem, dotyczących bieżących kwestii dotyczących wsparcia studentów, w tym w szczególności ich zadowolenia z kształcenia zdalnego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zadowoleniu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Polityka informacyjna na temat kierunku filologia polska na Uniwersytecie Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie jest prowadzona na poziomie ogólnouczelnianym, wydziałowym oraz instytucjonalnym.

Informacje dla kandydatów dostępne są w ogólnouczelnianym systemie informatycznym znajdującym się na stronie internetowej Uczelni. Można w nim znaleźć także informacje dotyczące sylwetki absolwenta, potencjalnych zarobków absolwentów, opis zajęć uwzględnionych w programie studiów a także warunków przyjęcia na studia na kierunku filologia polska.

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej informacji o ocenianym kierunku. Na stronie internetowej Wydziału Filologicznym w zakładce „Instytut Filologii Polskiej” znajdują się charakterystyki (w tym wykazy publikacji) nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. W zakładce „Rekrutacja” podano zasady kwalifikacji na studia oraz sylwetkę absolwenta. W zakładce „Dla studentów” umieszczono informacje o programach studiów (w tym efektach uczenia się), sylabusach zajęć, procedurze dyplomowania, organizacjach studenckich (samorządzie studentów, kołach naukowych), stypendiach i systemie wsparcia dla studentów, regulaminie studiów, programach wymiany studenckiej (Erasmus+, MOST, Komisja Fulbrighta), harmonogramie roku akademickiego.

W zakładce „System jakości kształcenia” publikowane są też aktualne wyniki ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceny Zajęć przeprowadzanej za pomocą systemu USOS, omówienie i wnioski z wyników ankiet „wewnętrznych” przeprowadzanych przez Zespół programowy na kierunku filologia polska za pomocą narzędzia „Ankieter” oraz wykaz i charakterystyka interesariuszy zewnętrznych.

Na stronie głównej Uczelni w zakładce „Student” znajdują się m.in. informacje o: organizacji kształcenia w czasie pandemii, kształceniu na odległość, stypendiach i kredytach studenckich, akademikach, wymianie międzynarodowej i krajowej, grantach kierowanych do studentów, organizacjach studenckich, formach wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz działalności Biura Rozwoju Kompetencji. Korzystając ze strony internetowej Wydziału, zainteresowany może odnaleźć w niej następującej informacje:

- Akty prawne;
- Badania ewaluacyjne w tym ogólnouniwersyteckie badania jakościowe, ocena prowadzenia zajęć dydaktycznym itp.;
- Kierunki akredytowane;
- Oceny instytucjonalne PKA;
- Sylabusy;
- Potwierdzanie efektów uczenia się;
- Instrukcje przeprowadzania egzaminów.

Strony internetowe Uczelni mają bardzo klarowną strukturę i są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami. Umieszczono też na nich deklarację dostępności.

Bieżące informacje o funkcjonowaniu kierunku są również przekazywane studentom za pośrednictwem mediów społecznościowych. Na wydziale wdrożono procedurę „Udostępnianie i obieg

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	TAK
9.	Kompletność sylabusów	TAK
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
12.	Erasmus	TAK
13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	TAK

informacji”. Elementem tej procedury są reguły monitorowania i doskonalenia procedur obiegu informacji. Za realizację tego zadania są odpowiedzialni Kierownik administracyjny, Dziekan, Prodziekan ds. studenckich oraz kierownicy katedr. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag na temat zakresu przedmiotowego i jakości informacji umieszczanych na stronach internetowych Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Na UMCS działa formalnie przyjęty Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK), który w sposób przejrzysty określa strukturę, składa i zakres odpowiedzialności zespołów oraz poszczególnych osób w zakresie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów oraz w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Nadzór merytoryczny nad kierunkiem sprawuje dziekan Wydziału Filologicznego (wcześniej Wydziału Humanistycznego) i dyrektor Instytutu Filologii Polskiej. Zadania związane z WSZJK w obrębie całego Uniwersytetu i na różnych poziomach jego organizacji realizują Kolegia Dziedzinowe, Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, Zespół ds. Oceny Programów Kształcenia. Na poszczególnych kierunkach (w tym na filologii polskiej) kwestiami merytorycznymi związanymi z jakością kształcenia zajmują się Zespół Programowy, Zespół ds. Jakości Kształcenia, kierownik merytoryczny, który sprawuje bezpośrednią opiekę nad kierunkiem oraz od niedawna koordynatorzy kierunków. Dla każdej z powyższych osób/zespołów zostały określone odpowiednie zakresy ich kompetencji.

Uczelnia przyjęła dyrektywy dotyczące uchwalania programów studiów, a zatwierdzanie modyfikacji i wycofywanie programów studiów dokonywane jest przez senat w sposób formalny, w oparciu o opisane klarownie zasady po zasięgnięciu opinii wskazanych w nich ciał. Przy projektowaniu, dokonywaniu zmian i zatwierdzaniu programu studiów ważną rolę pełnią w Instytucie: Zespół Programowy, Zespół ds. Jakości Kształcenia, a na Wydziale: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który dokonuje analizy programów oraz je opiniuje. W projektowaniu programu studiów wykorzystywane są narzędzia i techniki kształcenia na odległość, uobecniające się w platformie

e-learningowej (Wirtualny Uniwersytet), w aplikacji Fanpage czy w Internetowym Systemie Obsługi Praktyk. Ponadto w aktualizowanych wciąż treściach programowych zajęć z technik informacyjno-komunikacyjnych (technologie cyfrowe, edytory tekstów, słowniki, wyszukiwanie bibliografii, bazy tekstowe...). Szczególną rolę pełnią w tym względzie zajęcia i praktyki prowadzone na specjalności *redaktorsko-medialnej* (I stopień filologii polskiej), *wydawniczej* (II stopień filologii polskiej) oraz *nauczycielskiej* (I i II stopień). Wykorzystywane są odpowiednio do wymienionych specjalności centra multimedialne, edytorstwo cyfrowe czy polonistyczne laboratorium cyfrowe. Uczelnia aktualnie, m.in. w oparciu o ankietyzację wśród studentów i nauczycieli akademickich, przeprowadza analizę efektywności zajęć prowadzonych online z myślą o ustaleniu ok. 30% zajęć prowadzonych w formie zdalnej niezależnie od obostrzeń pandemicznych.

Przyjęcie na studia odbywa się na podstawie podejmowanej corocznie uchwały senatu w oparciu o formalnie ustalone warunki i kryteria kwalifikacji.

Wszystkie czynności związane z zapewnieniem jakości kształcenia zostały rozpisane na poszczególne etapy i konkretne czynności w obrębie całego roku akademickiego. Ta systematyczna ocena programu studiów obejmuje efekty uczenia się, praktyki zawodowe, ewaluację systemu dyplomowania, monitorowanie kariery absolwentów na rynku pracy, wykorzystywanie wyników ogólnouniwersyteckich badań jakości kształcenia, organizację procesu dydaktycznego, metody kształcenia, w tym metody z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość. W Uczelni i na Wydziale obowiązuje „Harmonogram najważniejszych czynności związanych z zapewnieniem jakości kształcenia”, w którym precyzyjnie określono terminarz wykonania konkretnych czynności, osoby/zespoły odpowiedzialne za ich realizację oraz weryfikację.

Stopień realizacji efektów uczenia się jest systematycznie monitorowany. Dotyczy to oceny pracy studenta podczas zajęć, egzaminów, praktyk zawodowych, w ramach przygotowywanych i oceny prac dyplomowych oraz egzaminu dyplomowego. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych i wiarygodnych danych oraz informacji. W oparciu o istniejącą w Uczelni procedurę ankietyzacji przeprowadza się różnego rodzaju ankiety raz w semestrze, które obejmują projakościowe działania na danym kierunku, w tym ocenę zdalnego nauczania. Wiedzę o przebiegu i realizacji procesu kształcenia uzyskuje się dzięki semestralnej ocenie (ankieta oceny zajęć dydaktycznych) i analizie ich wyników. Badanie jakości kształcenia przyjmuje postać analizy dwustronnej (student - wykładowca: oceny studenckie i autoewaluacja zajęć przez prowadzącego zajęcia, wypełniającego specjalny arkusz autoewaluacyjny, czemu towarzyszą hospitacje zajęć). Pomocny jest także monitoring losów zawodowych absolwentów kierunku filologia polska; zwraca uwagę przygotowana prezentacja 35 sylwetek absolwentów, podejmujących pracę w różnych zawodach oraz cykle spotkań z absolwentami. Na podstawie m.in. takich danych sporządzane są raporty samoceny, z którymi są zaznajamiani Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Zespół Programowy, pracownicy, studenci, rada pracodawców. W ocenie programu studiów biorą udział studenci oraz reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego. Ich przedstawiciele uczestniczą w odpowiednich gremiach wydziałowych i instytutowych. Mają oni wpływ na m.in. na modyfikację treści programowych oraz kolejność w układzie niektórych zajęć w planie studiów (np. zwiększenie liczby godzin z językoznawstwa ogólnego na 2 stopniu wraz z innym usytuowaniem zajęć z gramatyki historycznej; wprowadzenie na specjalizacji *nauczycielskiej podstaw glottodydaktyki polonistycznej* czy zajęć pod nazwą *literatura dla młodego czytelnika*; zmiana koncepcji prowadzenia zajęć fakultatywnych tak, aby były one pomocą i pogłębieniem względem zajęć obligatoryjnych kończących się egzaminem; tryb nauczania zdalnego zapoczątkował współpracę ze znanymi osobami ze świata mediów w realizacji zajęć warsztatowych na specjalizacji wydawniczej i medialnej). Jednakże

WSZJK nie zidentyfikował częściowych uchybień, które stały się podstawą do sformułowania zaleceń w kryterium 1 i 4. W Uczelni funkcjonują ogólnouniwersyteckie badania jakości kształcenia, z których sporządzane są upubliczniane na stronach internetowych UMCS raporty z OBJK, obejmujące wszystkie aspekty zajęć przeprowadzanych zarówno w trybie stacjonarnym, zdalnym czy hybrydowym. Istnieje opracowana procedura wykorzystywania wyników ogólnouniwersyteckich badań jakości kształcenia. Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia po otrzymaniu raportu Uczelnianego Zespołu dokonuje jego analizy, przygotowując syntetyczne wnioski i rekomendacje. Wyniki oceny programu studiów są wykorzystywane w zmianach programowych. Wnioski z przeprowadzonych analiz są prezentowane interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym. W warunkach ich nieobecności na Uczelni spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania wykorzystywano formy kontaktów online.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, jak również w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Jakość kształcenia na kierunku filologia polska podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości, na co wskazuje informacja o dostosowaniu się do zaleceń z poprzedniej oceny PKA.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Na kierunku filologia polska nie zostały w pełni wdrożone przyjęte w Uczelni zasady wynikające z systemu zapewnienia jakości kształcenia, o czym świadczą zdiagnozowane w ocenie spełnienia kryterium 1 nieprawidłowości i wynikające z nich zalecenia.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących skuteczności działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, co przejawiało się w uchybieniach opisanych w kryterium 1 i 4.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Realizacja na kierunku obowiązków wynikających z USZJK.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2015/2016, przyznając ocenę pozytywną. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Przewodniczący zespołu oceniającego

prof. dr hab. Stanisław Uliasz

6. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.);
 2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
 3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
 4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
 5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661);
 6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218);
 7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
 8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;
 9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).
-

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

